

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In dit Besluit wordt verstaan onder:

a. *Onze Minister*:

Onze Minister van Defensie;

b. *secretaris-generaal*:

de secretaris-generaal van het Ministerie van Defensie;

c. *werknemer*:

1° de militair in werkelijke dienst, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder c, van het Algemeen militair ambtenarenreglement,

2° de ambtenaar, bedoeld in artikel 1 van het Burgerlijk ambtenarenreglement defensie,

3° degenen die in het kader van de werkzaamheden van de defensieorganisatie daarin ten minste 24 maanden werkzaam zijn op grond van detachering of een uitzendovereenkomst als bedoeld in artikel 690 van titel 7:10 van het Burgerlijk wetboek.

d. *defensieonderdeel*:

de Bestuursstaf, het Commando Zeestrijdkrachten, het Commando Landstrijdkrachten, het Commando Luchtstrijdkrachten, de Koninklijke Marechaussee, het Commando DienstenCentra, de Defensie Materieelorganisatie;

e. *hoofd defensieonderdeel*:

de plaatsvervangend Secretaris-Generaal voor de bestuursstaf van het Ministerie van Defensie, de Commandant Zeestrijdkrachten, de Commandant Landstrijdkrachten, de Commandant Luchtstrijdkrachten, de Commandant Koninklijke Marechaussee, de Commandant van het Commando DienstenCentra, de Directeur van de Defensie Materieelorganisatie voor dat gedeelte dat geen deel uitmaakt van de bestuursstaf;

f. *diensteenheid*:

een schip, een inrichting der zeemacht, een bataljon of eenheid van overeenkomstig niveau, een eenheid of groep eenheden bij het korps mariniers ter grootte van een bataljon of van een overeenkomstig niveau, een vliegbasis of een overeenkomstig onderdeel, een district of een eenheid van een overeenkomstig niveau dan wel een met een eigen taak bedeed administratief of organisatorisch zelfstandig onderdeel van het Ministerie van Defensie, een onderdeel van een bondgenootschappelijk orgaan of bondgenootschappelijke strijdkrachten in Nederland of

door Onze Minister aan te wijzen nationale of internationale overheidsdiensten waar werknemers in de zin van dit besluit werkzaam zijn;

g. *college voor geschillen*:

het college, bedoeld in artikel 34 van dit besluit;

h. *centrale*:

een centrale van verenigingen van ambtenaren als bedoeld in artikel 4 van het Besluit georganiseerd overleg voor de sector Defensie;

i. *ambtelijk secretaris*

een van buiten de medezeggenschapscommissie te benoemen functionaris ter ondersteuning van het secretariaat van de medezeggenschapscommissie.

2. Voor de toepassing van dit besluit wordt de bestuursstaf geacht te bestaan uit de diensteenheden genoemd in artikel 2, eerste lid, onderdelen a tot en met f, van het Algemeen organisatiebesluit Defensie 2005, alsmede de staf van de Defensie Materieelorganisatie.

3. Voor de toepassing van dit besluit zijn werknemers die hun werkzaamheden bij meer dan één diensteenheid verrichten, werkzaam bij de diensteenheid waar zij in overwegende mate hun werkzaamheden verrichten.

Artikel 2 Algemene uitzondering

Het bij of krachtens dit besluit bepaalde is niet van toepassing:

a. tijdens buitengewone omstandigheden en in de gevallen, genoemd in artikel 71 van het Wetboek van Militair Strafrecht;

b. bij de uitoefening van bij of krachtens wet opgedragen taken voor zover de toepassing van dit besluit een goede taakuitoefening belemmert;

c. in door Onze Minister te bepalen gevallen waarin onderdelen van de krijgsmacht worden ingezet;

d. tijdens oefeningen;

e. op werknemers die werkzaam zijn bij een niet of niet uitsluitend onder Nederlands gezag staand onderdeel van de krijgsmacht gevestigd in het buitenland;

f. inzake aangelegenheden die rechtstreeks betrekking hebben op de omstandigheden, bedoeld onder a, b, c en d.

Artikel 2a Specifieke uitzondering

Onze Minister kan in overleg met de Sectorcommissie Defensie bepalen dat het bij of krachtens dit besluit bepaalde niet of niet volledig van toepassing is bij een onderdeel van een bondgenootschappelijk orgaan of bondgenootschappelijke strijdkrachten in Nederland of door Onze Minister aan te wijzen nationale of internationale overheidsdiensten waar werknemers in de zin van dit besluit werkzaam zijn.

Hoofdstuk 2 Het instellen van medezeggenschapscommissies en werkgroepen

Artikel 3 Medezeggenschapscommissie

1. Onze Minister is in het belang van het goed functioneren van de organisatie in al haar doelstellingen verplicht bij een diensteenheid een medezeggenschapscommissie in te stellen ten behoeve van het overleg met en de vertegenwoordiging van de bij de diensteenheid werkzame personen.
2. Onze Minister voert overleg met de Sectorcommissie Defensie over de wijze waarop medezeggenschap in zijn totaliteit wordt ingericht.

Artikel 4 Gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie

1. Onze Minister stelt bij door hem aan te wijzen organisatiedelen gemeenschappelijke medezeggenschapscommissies in indien dit bevorderlijk is voor de goede werking van de medezeggenschap.
2. In het instellingsbesluit wordt bepaald voor welke diensteenheden en voor welke periode de gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie wordt ingesteld en welke functionaris het overleg met de gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie voorziet.
3. De betrokken medezeggenschapscommissies worden vooraf in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over het instellen van een gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie.
4. Een gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie bestaat uit leden, gekozen door de betrokken medezeggenschapscommissies uit leden van elk van die commissies. Voor ieder lid kan een plaatsvervanger worden gekozen die dezelfde rechten en plichten heeft als het lid dat hij vervangt.
5. Elke betrokken medezeggenschapscommissie levert in beginsel een gelijk aantal leden in de gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie wat in het instellingsbesluit wordt

opgenomen. Onze Minister kan na overleg met de Sectorcommissie Defensie hiervan afwijken voor zover de toepassing een goede werking van de medezeggenschap belemmert.

6. Het reglement van de gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie bevat voorzieningen dat de verschillende groepen van de in de betrokken diensteenheden werkzame personen zoveel mogelijk in de gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie vertegenwoordigd zijn. De betrokken medezeggenschapscommissies worden over de vaststelling van de betrokken bepalingen in het reglement gehoord.

7. Vertegenwoordigers van diensteenheden waarvoor geen medezeggenschapscommissie is ingesteld kunnen deel uitmaken van een gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie. In het instellingsbesluit wordt hun aantal en de wijze van hun verkiezing bepaald.

8. Het lidmaatschap van een lid of plaatsvervangend lid van een gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie eindigt van rechtswege als zijn lidmaatschap van de medezeggenschapscommissie eindigt. Het lidmaatschap van de vertegenwoordiger, bedoeld in het vijfde lid, eindigt als hij niet langer bij de betrokken diensteenheid werkzaam is.

9. De gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie behandelt uitsluitend aangelegenheden die van gemeenschappelijk belang zijn voor alle of voor een meerderheid van de diensteenheden waarvoor zij is ingesteld.

10. Indien een in dit artikel bedoelde gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie uit vertegenwoordigers van diensteenheden bestaat die afkomstig zijn uit meerdere defensieonderdelen wordt de secretaris-generaal aangemerkt als hoofd defensieonderdeel.

11. De artikelen 9, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 en 23 en de hoofdstukken 4 tot en met 6 zijn van overeenkomstige toepassing op de in dit artikel bedoelde gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie. Op de vertegenwoordigers, bedoeld in het zevende lid, is artikel 20, vierde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5 Defensieonderdeel medezeggenschapscommissie

1. Onze Minister is verplicht bij ieder defensieonderdeel een defensieonderdeel medezeggenschapscommissie in te stellen.

2. Een defensieonderdeel medezeggenschapscommissie behandelt uitsluitend aangelegenheden die van gemeenschappelijk belang zijn voor alle of voor de meerderheid van de diensteenheden van dat defensieonderdeel.

3. Artikel 4, met uitzondering van het eerste, het derde en het negende lid, is van overeenkomstige toepassing op de defensieonderdeel medezeggenschapscommissie.

Artikel 6 Centrale medezeggenschapscommissie

1. Onze Minister is verplicht op departementsniveau een centrale medezeggenschapscommissie in te stellen, waarin iedere defensieonderdeel medezeggenschapscommissie is vertegenwoordigd.

2. Een centrale medezeggenschapscommissie behandelt uitsluitend aangelegenheden die van gemeenschappelijk belang zijn voor de gehele defensieorganisatie.

3. Artikel 4, met uitzondering van het eerste, het derde en het negende lid, is van overeenkomstige toepassing op de centrale medezeggenschapscommissie.

Artikel 7 Tijdelijke reorganisatie medezeggenschapscommissie

1. Onze Minister stelt een tijdelijke reorganisatie medezeggenschapscommissie in voor het overleg over een reorganisatie waarbij meerdere diensteenheden zijn betrokken, tenzij de reorganisatie naar het oordeel van het hoofd defensieonderdeel in overeenstemming met de betrokken medezeggenschapscommissies behandeld kan worden binnen de bestaande medezeggenschapsstructuur.

2. In het instellingsbesluit wordt bepaald voor welke diensteenheden de tijdelijke reorganisatie medezeggenschapscommissie wordt ingesteld en welke functionaris het overleg met de tijdelijke reorganisatie medezeggenschapscommissie voorziet.

3. De tijdelijke reorganisatie medezeggenschapscommissie wordt ingesteld voor de duur van de reorganisatie, en houdt van rechtswege op te bestaan zodra overeenstemming is bereikt over de voorgenomen maatregel die verband houdt met de reorganisatie.

4. Indien een in dit artikel bedoelde tijdelijke reorganisatie medezeggenschapscommissie wordt ingesteld zijn de in artikel 4, 5, 6 en 8 bedoelde medezeggenschapscommissies niet bevoegd ten aanzien van de door deze medezeggenschapscommissie te behandelen onderwerpen.

5. Artikel 4, met uitzondering van het eerste en het tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8 Locatie medezeggenschapscommissie

1. Onze Minister stelt bij een groep van schepen in combinatie met de ondersteunende walorganisatie, een inrichting der zeemacht, op een kazerne, op een vliegbasis, op een kantorencomplex of op een overeenkomstig complex een locatie medezeggenschapscommissie in indien sprake is van overleg over aangelegenheden als bedoeld in artikel 29, eerste lid onder d, die betrekking hebben op personeel van verschillende diensteenheden dat op dezelfde locatie werkt of woont.
2. De in artikel 4, 5, 6 en 7 bedoelde medezeggenschapscommissies zijn niet bevoegd ten aanzien van door in dit artikel bedoelde locatie medezeggenschapscommissies te behandelen onderwerpen.
3. Het defensieonderdeel waaruit het merendeel van de leden van de locatie medezeggenschapscommissie afkomstig is, wordt als hoofd defensieonderdeel aangemerkt.
4. Artikel 4, met uitzondering van het eerste en het negende lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9 Werkgroepen

1. Een medezeggenschapscommissie als bedoeld in artikel 3, 4, 5, 6, 7 en 8 kan werkgroepen instellen die zij voor de vervulling van haar taak redelijkerwijze nodig heeft.
2. De medezeggenschapscommissie legt haar voornemen om een werkgroep in te stellen schriftelijk voor aan het hoofd van de diensteenheid met vermelding van de taak, de samenstelling, de bevoegdheden en de werkwijze van de in te stellen werkgroep. Bij bezwaar van het hoofd van de diensteenheid wordt binnen vier weken door het hoofd defensieonderdeel beslist nadat hij advies van het college voor geschillen heeft ontvangen.
3. Indien sprake is van een bezwaar als bedoeld in het tweede lid, beslist de secretaris-generaal wanneer een in artikel 5, 6, of 7 bedoelde medezeggenschapscommissie partij is in het geschil.
4. De medezeggenschapscommissie kan met inachtneming van het eerste en tweede lid een werkgroep instellen ter voorbereiding en ter behandeling van door de medezeggenschapscommissie te bepalen aangelegenheden. De medezeggenschapscommissie kan in het instellingsbesluit van de werkgroep haar rechten en bevoegdheden ten aanzien van die aangelegenheden inclusief de bevoegdheid

tot het plegen van overleg met het betrokken hoofd van de diensteenheid of de door deze bevoegd verklaarde functionaris, met uitzondering van het voeren van rechtsgedingen, geheel of gedeeltelijk aan de betrokken werkgroep overdragen.

5. Indien de medezeggenschapscommissie aan een werkgroep de bevoegdheid tot het plegen van overleg met het hoofd van de diensteenheid of de door deze bevoegd verklaarde functionaris als bedoeld in het vierde lid heeft toegekend, zijn ten aanzien van dat overleg de artikelen 19, 23 en hoofdstuk 4 van overeenkomstige toepassing. In dit overleg kunnen geen aangelegenheden worden behandeld die in het overleg met de medezeggenschapscommissie worden behandeld.

6. In een werkgroep kunnen naast leden van de medezeggenschapscommissie ook andere bij de diensteenheid werkzame werknemers zitting hebben. Het voorzitterschap berust bij een lid van de medezeggenschapscommissie.

7. Ten aanzien van de leden van door de medezeggenschapscommissie ingestelde werkgroepen, die geen lid zijn van de medezeggenschapscommissie, is artikel 16 van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk 3 Samenstelling en werkwijze

Artikel 10 Samenstelling medezeggenschapscommissie

1. De leden van een medezeggenschapscommissie worden door de bij de diensteenheid werkzame werknemers uit hun midden gekozen. Werknemers zijn kiesgerechtigd vanaf het moment dat zij bij het Ministerie van Defensie werkzaam zijn. Werknemers zijn verkiesbaar als zij op het moment van de verkiezingen ten minste zes maanden bij het Ministerie van Defensie werkzaam zijn.

2. Het aantal leden van de medezeggenschapscommissie bedraagt bij een diensteenheid:

- a. met minder dan 100 werknemers ten minste 3 en ten hoogste 7 leden;
- b. met 100 tot 500 werknemers ten minste 5 en ten hoogste 11 leden;
- c. met 500 tot 2000 werknemers ten minste 9 en ten hoogste 13 leden;
- d. met 2000 of meer werknemers ten minste 13 en ten hoogste 19 leden.

3. In het reglement, bedoeld in artikel 17, wordt binnen de in het vorige lid genoemde grenzen het aantal leden van de medezeggenschapscommissie vastgesteld.

4. Het hoofd van de dienst eenheid en in voorkomend geval de door deze voor het voeren van overleg met de medezeggenschapscommissie aangewezen functionaris, zijn niet verkiesbaar tot lid van de medezeggenschapscommissie.

5. Tijdens de zittingsperiode van de medezeggenschapscommissie wordt het aantal leden van de commissie niet gewijzigd.

6. Het aantal zetels van de medezeggenschapscommissie dat werknemers die in opleiding zijn bij een dienst eenheid kunnen bekleden, bedraagt niet meer dan de helft van het totaal aantal zetels van die medezeggenschapscommissie.

Artikel 11 Verkiezingen

1. Het hoofd defensieonderdeel bepaalt op voordracht van de betreffende medezeggenschapscommissie de verkiezingsdatum.

2. De leden van een medezeggenschapscommissie worden gekozen bij geheime schriftelijke stemming en door middel van stembiljetten waarop kandidatenlijsten zijn vermeld.

3. Voor het uitbrengen van een geldige stem kan de werknemer slechts één stem uitbrengen op één van de op het stembiljet vermelde kandidaten.

4. De werknemer kan zijn stem bij schriftelijke volmacht uitbrengen.

5. Een werknemer kan gelijktijdig met het uitbrengen van zijn eigen stem voor ten hoogste twee andere kiesgerechtigden bij schriftelijke volmacht stemmen.

6. Wanneer het aantal kandidaten kleiner is dan het minimum aantal zetels als bedoeld in artikel 10, tweede lid worden nieuwe verkiezingen uitgeschreven.

Artikel 12 Kandidatenlijst

1. Een kandidatenlijst kan worden ingediend door:

a. een centrale;

b. bij de dienst eenheid werkzame kiesgerechtigde werknemers die geen lid zijn van een bij een centrale aangesloten vereniging van ambtenaren, mits deze lijst wordt gesteund door een derde deel of meer van de bij de dienst eenheid werkzame kiesgerechtigde werknemers, met dien verstande dat met dertig handtekeningen kan worden volstaan.

2. Een werknemer kan slechts op één kandidatenlijst plaatsnemen.
3. Een werknemer kan door het plaatsen van zijn handtekening één kandidatenlijst mee indienen, tenzij hij als kandidaat op een door een centrale ingediende lijst staat.
4. Een centrale kan een kandidatenlijst met burgerkandidaten en een kandidatenlijst met militaire kandidaten indienen.
5. Centrales kunnen een gecombineerde kandidatenlijst indienen. Als een gecombineerde kandidatenlijst is ingediend, kunnen de betrokken centrales niet alsnog een afzonderlijke kandidatenlijst indienen.

Artikel 13 Taakverdeling

1. De medezeggenschapscommissie kiest uit haar leden een voorzitter en één of meer plaatsvervangende voorzitters.
2. De medezeggenschapscommissie kiest uit haar leden een secretaris. In voorkomend geval kan het hoofd van de dienst eenheid in overeenstemming met de medezeggenschapscommissie een ambtelijk secretaris van buiten de medezeggenschapscommissie benoemen. Een dergelijke voordracht wordt in ieder geval éénmaal in een overlegvergadering behandeld.
3. De medezeggenschapscommissie maakt de namen en functies van haar leden bekend aan alle bij de dienst eenheid werkzame werknemers en aan degenen die kandidatenlijsten hebben ingediend.
4. De artikelen 19, 21 en 22 zijn van overeenkomstige toepassing op een ambtelijk secretaris.

Artikel 14 Einde lidmaatschap

1. De leden van de medezeggenschapscommissie treden om de twee jaar gelijktijdig af.
2. In afwijking van het eerste lid kan in het instellingsbesluit worden bepaald dat de leden van de medezeggenschapscommissie om de vier jaar gelijktijdig aftreden dan wel om de twee jaar voor de helft aftreden.
3. Als een lid van de medezeggenschapscommissie niet meer werkzaam is bij de dienst eenheid eindigt van rechtswege zijn lidmaatschap van de medezeggenschapscommissie.

4. De leden van een medezeggenschapscommissie kunnen te allen tijde het lidmaatschap beëindigen.

Artikel 15 Tussentijdse vacatures

1. Een vacature die ontstaat tijdens de zittingsduur van de medezeggenschapscommissie, wordt vervuld door de eerstvolgende niet gekozen kandidaat van de lijst waarop het vertrekkende lid stond. Een vacature die ontstaat als gevolg van een uitzending, wordt tijdelijk voor de duur van de uitzending vervuld.

2. Indien op de kandidatenlijst geen kandidaten meer aanwezig zijn, worden alleen voor de structureel opengevallen plaatsen tussentijdse verkiezingen gehouden overeenkomstig de daarvoor bij artikel 11 en volgende van dit besluit gestelde regels met dien verstande dat deze verkiezingen niet worden gehouden indien binnen zes maanden algemene medezeggenschapsverkiezingen plaatsvinden.

3. De op grond van het tweede lid aangetreden medezeggenschapsleden treden aan voor de duur van de resterende periode waarvoor de medezeggenschapscommissie is ingesteld.

Artikel 16 Uitsluiting leden

1. Het hoofd defensieonderdeel kan op verzoek van het hoofd van de diensteenheid of van de medezeggenschapscommissie een lid van de commissie voor bepaalde tijd uitsluiten van deelname aan de werkzaamheden van de commissie. Het hoofd van de diensteenheid kan alleen om uitsluiting verzoeken als het gedrag van het lid het overleg ernstig belemmert. De medezeggenschapscommissie kan alleen om uitsluiting verzoeken als het gedrag van het lid de werkzaamheden van de commissie ernstig belemmert. Het lid wordt door de verzoeker vooraf in de gelegenheid gesteld zijn oordeel over het verzoek te geven.

2. Op het verzoek wordt door het hoofd defensieonderdeel beslist binnen vier weken nadat advies van het college voor geschillen is ontvangen en het lid, het hoofd van de diensteenheid en de medezeggenschapscommissie in de gelegenheid zijn gesteld hun oordeel over dat advies te geven.

3. Het lid kan zich door een raadsman laten bijstaan.

4. De secretaris-generaal is bevoegd om te beslissen op een verzoek tot uitsluiting in het geval het handelt om een lid van een in artikel 5, 6, of 7 bedoelde medezeggenschapscommissie.

Artikel 17 Reglement

1. De medezeggenschapscommissie maakt een reglement waarin de onderwerpen worden geregeld die bij of krachtens dit besluit ter regeling aan de medezeggenschapscommissie zijn opgedragen of overgelaten. In het reglement worden in ieder geval de werkwijze van de medezeggenschapscommissie, de gang van zaken bij verkiezingen geregeld en de artikelen 6, 8 en 9 van het door Onze Minister vastgestelde voorbeeldreglement opgenomen. In de periode dat nog geen reglement van kracht is, geldt een door Onze Minister vastgesteld voorbeeldreglement.

2. De medezeggenschapscommissie kan in haar reglement bepalen dat voor bepaalde groepen van in de diensteenheid werkzame personen dan wel voor bepaalde onderdelen van de diensteenheid afzonderlijke kandidatenlijsten worden ingediend, teneinde als grondslag te dienen voor de verkiezing door de betrokken personen of onderdelen van een tevens in het reglement te bepalen aantal leden van de medezeggenschapscommissie. Bij het hanteren van dit stelsel, gelden de in artikel 12 van dit besluit ten aanzien van het indienen van kandidatenlijsten gestelde eisen voor iedere aangewezen groep of ieder aangewezen onderdeel afzonderlijk.

3. Het reglement of een wijziging daarvan wordt vastgesteld bij besluit van de medezeggenschapscommissie en bevat geen bepalingen die in strijd zijn met dit besluit of die een goede toepassing van dit besluit in de weg staan. Een besluit tot vaststelling behoeft de instemming van twee derde van het aantal leden van de medezeggenschapscommissie.

4. Voordat de medezeggenschapscommissie het reglement of een wijziging daarvan vaststelt, wordt het hoofd van de diensteenheid in de gelegenheid gesteld zijn standpunt daarover kenbaar te maken.

5. Nadat de medezeggenschapscommissie het reglement of een wijziging daarvan heeft vastgesteld, wordt het reglement ter kennisgeving voorgelegd aan het hoofd van de diensteenheid en aan het hoofd defensieonderdeel.

Artikel 18 Deskundigen

1. De medezeggenschapscommissie kan één of meer deskundigen uitnodigen tot het bijwonen van een vergadering van die commissie met het oog op de behandeling van een bepaald onderwerp.

2. De leden van de medezeggenschapscommissie kunnen in de vergadering aan de in het eerste lid bedoelde deskundigen inlichtingen en adviezen vragen.
3. Een deskundige kan eveneens worden uitgenodigd een schriftelijk advies uit te brengen.

4. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de werkgroepen van een medezeggenschapscommissie.

Artikel 19 Voorzieningen

1. Het hoofd van de diensteenheid is verplicht een medezeggenschapscommissie, de werkgroepen van die commissies en, indien het hoofd van de diensteenheid aan een medezeggenschapscommissie een ambtelijk secretaris heeft toegevoegd, de ambtelijk secretaris van die commissie het gebruik toe te staan van de voorzieningen waarover hij als zodanig kan beschikken en die een medezeggenschapscommissie, de werkgroepen en de ambtelijk secretaris van die commissie voor de vervulling van hun taak redelijkerwijze nodig hebben. Het hoofd van de diensteenheid stelt de medezeggenschapscommissie en de werkgroepen van die commissies in staat de bij de diensteenheid werkzame werknemers te raadplegen en stelt deze werknemers in de gelegenheid hieraan hun medewerking te verlenen, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de vervulling van de taak van een medezeggenschapscommissie en de werkgroepen.

2. De medezeggenschapscommissies en de werkgroepen van die commissies vergaderen zoveel mogelijk tijdens de normale werktijd.

3. Bij bezwaar van het hoofd van de diensteenheid wordt door het hoofd defensieonderdeel beslist binnen vier weken nadat advies van het college voor geschillen is ontvangen. Indien een in artikel 5, 6 of 7 bedoelde medezeggenschapscommissie partij is in het geschil beslist de secretaris-generaal.

Artikel 20 Faciliteiten

1. Het hoofd van de diensteenheid stelt de leden van een medezeggenschapscommissie en de leden van de werkgroepen van die medezeggenschapscommissie(s) gedurende een door het hoofd van de diensteenheid en de medezeggenschapscommissie gezamenlijk vast te stellen aantal uren per jaar in werktijd en met behoud van bezoldiging in de gelegenheid voor onderling beraad en overleg met andere personen over aangelegenheden waarbij zij in de uitoefening van hun taak zijn betrokken, alsmede voor kennisneming van de arbeidsomstandigheden in de

diensteenheid. Voor de voorzitter en de secretaris bedraagt het aantal uren ten minste 100 per jaar. Voor de overige leden bedraagt het aantal uren ten minste 60 per jaar.

2. Het hoofd van de diensteenheid is verplicht de leden van een medezeggenschapscommissie en de leden van een werkgroep, gedurende een door het hoofd van de diensteenheid en de medezeggenschapscommissie gezamenlijk vast te stellen aantal dagen per jaar, in werktijd en met behoud van bezoldiging de gelegenheid te bieden de scholing en vorming te ontvangen welke zij in verband met de vervulling van hun taak nodig oordelen.

3. Het hoofd van de diensteenheid en de medezeggenschapscommissie stellen het aantal dagen als bedoeld in het tweede lid vast op een zodanig aantal als de betrokken leden van de medezeggenschapscommissie en van de werkgroepen van die medezeggenschapscommissies voor de vervulling van hun taak redelijkerwijze nodig hebben. Daarbij wordt in acht genomen dat het aantal dagen:

- a. voor leden van een in artikel 9 bedoelde werkgroep, die niet tevens lid zijn van een medezeggenschapscommissie, niet lager vastgesteld kan worden dan drie per jaar;
- b. voor leden van een medezeggenschapscommissie, niet lager vastgesteld kan worden dan vijf per jaar; en
- c. voor leden van een in artikel 3 bedoelde medezeggenschapscommissie die tevens lid zijn van een in artikel 4, 5, 6, 7 of 8 bedoelde medezeggenschapscommissie dan wel lid zijn van een in artikel 9 bedoelde werkgroep, niet lager vastgesteld kan worden dan acht per jaar.

4. De door een lid van een medezeggenschapscommissie of een lid van een werkgroep gemaakte noodzakelijke reis- en verblijfskosten voor het deelnemen aan vergaderingen van de medezeggenschapscommissie of werkgroep, aan overlegvergaderingen en aan scholings- en vormingsactiviteiten worden vergoed overeenkomstig het Besluit dienststreizen Defensie.

5. Als de medezeggenschapscommissie en het hoofd van de diensteenheid niet tot overeenstemming komen over het aantal uren of dagen bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt door het hoofd defensieonderdeel beslist binnen vier weken nadat advies van het college voor geschillen is ontvangen.

6. De secretaris van de medezeggenschapscommissie verstrekt ieder half jaar aan het hoofd van de diensteenheid een opgave van de scholings- en vormingsactiviteiten waar de leden van de medezeggenschapscommissie in het komende half jaar aan willen deelnemen. Bij bezwaar van het hoofd van de diensteenheid wordt door het hoofd defensieonderdeel beslist binnen vier weken nadat advies van het college voor geschillen is ontvangen.

7. In de in het vijfde en zesde lid bedoelde gevallen beslist de secretaris-generaal wanneer een in artikel 5, 6 of 7 bedoelde medezeggenschapscommissie partij is in het geschil.

Artikel 21 Geheimhoudingsplicht

1. De leden van de medezeggenschapscommissie, alsmede de overeenkomstig artikel 18 geraadpleegde deskundigen zijn verplicht tot geheimhouding van alle vertrouwelijke informatie die zij in hun hoedanigheid vernemen, alsmede van alle aangelegenheden ten aanzien waarvan het hoofd van de dienst eenheid, dan wel de medezeggenschapscommissie hun geheimhouding heeft opgelegd of waarvan zij, in verband met opgelegde geheimhouding, het vertrouwelijk karakter moeten begrijpen. Het voornemen om geheimhouding op te leggen wordt zoveel mogelijk vóór de behandeling van de betrokken aangelegenheid meegedeeld. Degene die de geheimhouding oplegt, deelt daarbij tevens mee, welke schriftelijk of mondeling verstrekte gegevens onder de geheimhouding vallen en hoelang deze dient te duren, alsmede of er personen zijn ten aanzien van wie de geheimhouding niet in acht hoeft te worden genomen.

2. De in het eerste lid bedoelde verplichting geldt niet tegenover hen die ingevolge een rechterlijke opdracht zijn belast met een onderzoek naar de gang van zaken in de dienst eenheid.

3. De in het eerste lid bedoelde verplichting geldt voorts niet tegenover hem die door een lid van de medezeggenschapscommissie wordt benaderd voor overleg, mits het hoofd van de dienst eenheid, onderscheidenlijk degene die geheimhouding heeft opgelegd, vooraf toestemming heeft gegeven voor het overleg met de betrokken persoon en deze laatste schriftelijk heeft verklaard, dat hij zich ten aanzien van de betrokken aangelegenheid tot geheimhouding verplicht. In dat geval is ten aanzien van de bedoelde persoon het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

4. Een weigering van de in het vorige lid bedoelde toestemming te verlenen, wordt door het hoofd van de dienst eenheid, onderscheidenlijk door degene die geheimhouding heeft opgelegd, met redenen omkleed.

5. De plicht tot geheimhouding vervalt niet door beëindiging van het lidmaatschap van de medezeggenschapscommissie, noch door beëindiging van de werkzaamheden van de betrokkene in de dienst eenheid.

6. De medezeggenschapscommissie alsmede ieder lid van de medezeggenschapscommissie, alsmede een overeenkomstig artikel 18 geraadpleegde deskundige kan het college voor geschillen verzoeken de opgelegde geheimhouding op te heffen op de grond dat het hoofd van

de diensteenheid bij afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot het opleggen van geheimhouding had kunnen besluiten.

Artikel 22 Benadelingsbescherming

Onze Minister draagt er zorg voor dat werknemers die op een kandidatenlijst staan of hebben gestaan, die lid zijn of lid zijn geweest van een medezeggenschapscommissie of van een werkgroep, of die op andere wijze betrokken zijn of betrokken zijn geweest bij medezeggenschap, niet uit hoofde van hun kandidaatstelling, hun lidmaatschap of hun betrokkenheid worden benadeeld in hun positie als werknemer.

Artikel 23 Kosten van de medezeggenschapscommissie

1. De kosten die redelijkerwijze noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taak van een medezeggenschapscommissie en de werkgroepen van die commissies, komen ten laste van het hoofd van de diensteenheid.

2. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid komen de kosten van het uitnodigen van een deskundige door de medezeggenschapscommissie of een werkgroep van die commissie alsmede de kosten van het voeren van rechtsgedingen door de medezeggenschapscommissie slechts ten laste van het hoofd van de diensteenheid indien het hoofd van de diensteenheid van de te maken kosten vooraf in kennis is gesteld. De eerste volzin is niet van toepassing wanneer uitvoering is gegeven aan het derde lid.

3. Het hoofd van de diensteenheid kan in overeenstemming met de medezeggenschapscommissie de kosten die een medezeggenschapscommissie en de werkgroepen van die commissies in enig jaar maakt, voor zover deze geen verband houden met het bepaalde in artikel 19 en 20, een vast budget vaststellen dat de medezeggenschapscommissie naar eigen inzicht kan besteden. Kosten waardoor het hier bedoelde bedrag zou worden overschreden, komen slechts ten laste van het hoofd van de diensteenheid voor zover hij in het dragen daarvan toestemt.

Hoofdstuk 4 Overleg

Artikel 24 De overlegvergadering

1. Het hoofd van de diensteenheid of de door deze bevoegd verklaarde functionaris voert het overleg met de medezeggenschapscommissie in de overlegvergadering.

2. Het hoofd van de dienst eenheid of de door deze aangewezen functionaris is voorzitter van de overlegvergadering, tenzij het hoofd van de dienst eenheid en de medezeggenschapscommissie tezamen een andere regeling treffen. De voorzitter van de overlegvergadering kan zich tijdens de overlegvergaderingen laten bijstaan door één of meer daartoe aangewezen functionarissen.

3. Het hoofd van de dienst eenheid en de medezeggenschapscommissie kunnen voor de behandeling van een bepaald onderwerp één of meer deskundigen uitnodigen een vergadering bij te wonen.

4. Het hoofd van de dienst eenheid en de medezeggenschapscommissie komen voor overleg bijeen binnen twee weken nadat het hoofd van de dienst eenheid of de medezeggenschapscommissie daarom onder opgave van redenen heeft verzocht.

Artikel 25 Onderwerp van overleg

1. In de overlegvergadering worden met uitzondering van individuele personeelszaken aangelegenheden aan de orde gesteld die de dienst eenheid betreffen en waarvan het hoofd van de dienst eenheid of de medezeggenschapscommissie behandeling wenselijk acht of waarover volgens dit besluit overleg moet plaatsvinden.

2. De vaststelling van de taken van het ministerie en delen daarvan, het beleid ten aanzien van die taken en de uitvoering van die taken zijn geen onderwerp van overleg, behoudens voor zover het de gevolgen daarvan betreft voor de werkzaamheden van de werknemers.

3. Ten minste tweemaal per jaar wordt in een overlegvergadering de algemene gang van zaken bij de dienst eenheid besproken.

Artikel 26 Gang van zaken overlegvergadering

1. Het hoofd van de dienst eenheid en de medezeggenschapscommissie maken gezamenlijk afspraken over de overlegvergadering. Deze afspraken hebben onder meer betrekking op:

- a. het aantal overlegvergaderingen per jaar, waarbij wordt uitgegaan van ten minste 4 vergaderingen;
- b. de wijze van bijeenroepen van overlegvergaderingen;
- c. de werkzaamheden en de vervulling van het secretariaat van de overlegvergadering;
- d. het opstellen van de agenda van de overlegvergadering en het bekendmaken daarvan aan de bij de dienst eenheid werkzame werknemers;

- e. de verslaggeving van de overlegvergaderingen, de wijze waarop de afschriften van de verslagen van de overlegvergaderingen worden verspreid en de wijze waarop van het besprokene aan de bij de diensteenheid werkzame werknemers verslag wordt gedaan;
- f. het aantal deelnemers dat aanwezig moet zijn bij een overlegvergadering;
- g. het schorsen van de vergadering voor afzonderlijk beraad over een bepaald punt.

2. Voor zover er in de overlegvergadering verschillende standpunten zijn ingenomen, moeten deze uit de verslaggeving van de vergadering duidelijk blijken.

3. Als geen overeenstemming wordt bereikt over deze afspraken wordt door het hoofd defensieonderdeel beslist binnen vier weken nadat advies van het college voor geschillen is ontvangen.

4. In afwijking van het in het derde lid bedoelde geval beslist de secretaris-generaal wanneer een in artikel 5, 6 of 7 bedoelde medezeggenschapscommissie partij is in het geschil.

Hoofdstuk 5 Bevoegdheden

Artikel 27 Initiatiefrecht

1. De medezeggenschapscommissie kan het hoofd van de diensteenheid schriftelijk voorstellen doen ten aanzien van de onderwerpen, bedoeld in artikel 25, eerste lid, voor zover het hoofd van de diensteenheid bevoegd is daarover maatregelen te treffen.

2. Het hoofd van de diensteenheid beslist over een voorstel als bedoeld in het eerste lid nadat daarover ten minste éénmaal overleg is gepleegd met de medezeggenschapscommissie. Na het overleg deelt het hoofd van de diensteenheid zo spoedig mogelijk schriftelijk en gemotiveerd aan de commissie mee of en in hoeverre hij overeenkomstig het voorstel zal beslissen.

Artikel 28 Informatierecht

1. Het hoofd van de diensteenheid verstrekt, desgevraagd schriftelijk, tijdig alle inlichtingen en gegevens, waaronder de achtergronden, motieven en afwegingen van maatregelen die de diensteenheid raken, indien de medezeggenschapscommissie deze redelijkerwijs nodig heeft voor het vervullen van haar taak. Bij bezwaar van het hoofd van diensteenheid tegen het verstrekken van bepaalde inlichtingen of gegevens wordt binnen vier weken door het hoofd defensieonderdeel beslist nadat advies van het college voor geschillen is ontvangen.

2. In afwijking van het in het eerste lid bedoelde geval beslist de secretaris-generaal wanneer een in artikel 5, 6 of 7 bedoelde medezeggenschapscommissie partij is in het geschil.

3. Het hoofd van de diensteenheid verstrekt mede ten behoeve van het in artikel 25, derde lid, bedoelde overleg ten minste tweemaal per jaar schriftelijk algemene gegevens over het functioneren van de diensteenheid in het verstreken tijdvak en het verwachte functioneren in het komende tijdvak. Het hoofd van de diensteenheid doet in dit kader mededeling over maatregelen die hij in voorbereiding heeft betreffende de aangelegenheden, bedoeld in artikel 29, eerste lid. Daarbij worden afspraken gemaakt over het tijdstip waarop en op welke wijze de medezeggenschapscommissie in de besluitvorming wordt betrokken.

4. Het hoofd van de diensteenheid verstrekt bij het begin van de zittingsperiode van de medezeggenschapscommissie schriftelijk algemene gegevens over de organisatie van de diensteenheid, over de leiding van de diensteenheid en over de wijze van functioneren van de diensteenheid aan de medezeggenschapscommissie.

Artikel 29 Voorgenomen maatregelen

1. Het hoofd van de diensteenheid stelt de medezeggenschapscommissie in de gelegenheid binnen een redelijke termijn advies uit te brengen over een voorgenomen maatregel met betrekking tot:

- a. de wijze waarop de arbeids- en dienstvoorwaarden bij de diensteenheid worden toegepast;
- b. de wijze waarop het algemeen personeelsbeleid bij de diensteenheid wordt uitgevoerd;
- c. aangelegenheden op het gebied van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid bij de diensteenheid;
- d. aangelegenheden met betrekking tot het woon- en leefklimaat bij de diensteenheid;
- e. de organisatie en werkwijze binnen de diensteenheid;
- f. de technische en economische dienstuitvoering bij de diensteenheid.

2. De medezeggenschapscommissie kan geen advies uitbrengen over:

- a. voorgenomen maatregelen voor zover die strekken tot het verzekeren van de personele vulling, de beschikbaarheid, de inzetbaarheid en het ongestoorde functioneren van de krijgsmacht;

b. aangelegenheden waarvan de behandeling is voorbehouden aan het overleg met de Sectorcommissie Defensie, behoudens voor zover het de gevolgen daarvan betreft voor de werkzaamheden van de bij de diensteenheid werkzame werknemers.

3. Voor de commissie advies uitbrengt over een voorgenomen maatregel moet de betrokken aangelegenheid ten minste eenmaal in een overlegvergadering zijn behandeld.

4. Bij het overleg over een voorgenomen maatregel als bedoeld in het eerste lid, is, als de maatregel uitsluitend gevolgen kan hebben voor militaire ambtenaren of voor ambtenaren, de opvatting van de leden van de medezeggenschapscommissie die tot de desbetreffende categorie personeel behoren bepalend voor het uit te brengen advies.

Artikel 30 Behandeling van het advies

1. Als het hoofd van de diensteenheid bevoegd is de in artikel 29, eerste lid, genoemde maatregel te treffen, deelt hij de medezeggenschapscommissie binnen vier weken nadat de commissie het advies heeft uitgebracht schriftelijk en gemotiveerd mee of hij zich met het advies kan verenigen.

2. Als het hoofd van de diensteenheid niet bevoegd is de in artikel 29, eerste lid, genoemde maatregel te treffen, zendt hij het advies van de medezeggenschapscommissie zo spoedig mogelijk aan het bevoegde gezag. Binnen zes weken nadat het advies door de commissie is uitgebracht deelt het hoofd van de diensteenheid schriftelijk en gemotiveerd mee of het bevoegde gezag zich met het advies kan verenigen.

3. Binnen vier weken nadat het hoofd van de diensteenheid heeft meegedeeld dat hij of het bevoegde gezag zich niet met het advies van de medezeggenschapscommissie kan verenigen, vindt tussen het hoofd van de diensteenheid en de medezeggenschapscommissie hernieuwd overleg plaats.

Artikel 31 Overeenstemmingsvereiste

Een voorgenomen maatregel als bedoeld in artikel 29, eerste lid, wordt niet uitgevoerd als uit het advies van de medezeggenschapscommissie en uit de mededeling van het hoofd van de diensteenheid, bedoeld in artikel 30, eerste of tweede lid, blijkt dat over de voorgenomen maatregel geen overeenstemming is bereikt.

Artikel 32 Geschil

1. Wanneer over een voorgenomen maatregel als bedoeld in artikel 29, eerste lid naar aanleiding van het hernieuwde overleg als bedoeld in artikel 30, derde lid niet alsnog overeenstemming wordt bereikt, zijn beide partijen bevoegd om het geschil, met toelichting van de wederzijdse standpunten rechtstreeks voor te leggen aan het college voor geschillen. Van het geschil wordt mededeling gedaan aan het hoofd defensieonderdeel.

2. Het hoofd defensieonderdeel neemt binnen vier weken nadat hij het advies van het college voor geschillen heeft ontvangen een beslissing.

3. Wanneer een in artikel 5, 6 of 7 bedoelde medezeggenschapscommissie partij is in het geschil neemt de secretaris-generaal binnen vier weken een beslissing nadat hij het advies van het college voor geschillen heeft ontvangen.

Artikel 33 Overige bevoegdheden

1. De medezeggenschapscommissie bevordert zo veel mogelijk het werkoverleg bij de diensteenheid.

2. De medezeggenschapscommissie bevordert zoveel mogelijk de naleving van de voorschriften op het gebied van de arbeidsvoorwaarden en van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid van de bij de diensteenheid werkzame werknemers.

3. De medezeggenschapscommissie waakt tegen elke vorm van ongewenst gedrag bij de diensteenheid, bevordert de gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de diensteenheid en bevordert de inschakeling van minder valide en etnisch culturele werknemers bij de diensteenheid.

Hoofdstuk 6 Geschillenregeling

Artikel 34 College voor geschillen

1. Er is een college voor geschillen dat bestaat uit drie leden en drie plaatsvervangend leden. Onze Minister benoemt de leden voor een periode van vier jaar. Eén lid en een plaatsvervangend lid worden op voordracht van de secretaris-generaal benoemd en één lid en een plaatsvervangend lid op voordracht van de centrales. Het derde lid, dat tevens voorzitter is, en plaatsvervangend lid worden benoemd door Onze Minister, gehoord de overige twee leden.

2. De voorzitter, de leden en de plaatsvervangend leden maken geen deel uit van het ministerie van Defensie en zijn niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van Onze Minister.

3. Het college voor geschillen regelt zijn werkwijze binnen het kader van de hem op grond van dit hoofdstuk opgedragen taak. Indien naar het oordeel van Onze Minister daartoe aanleiding is, brengt het college voor geschillen verslag uit van zijn werkzaamheden.

Artikel 35 Advies van het college voor geschillen

1. Geschillen waarover het college voor geschillen op grond van dit besluit advies uitbrengt, worden zo snel mogelijk aan het college voorgelegd.

2. Het college voor geschillen tracht een minnelijke schikking tussen de bij het geschil betrokken partijen tot stand te brengen.

3. Indien geen minnelijke schikking wordt bereikt, adviseert het college voor geschillen de secretaris-generaal of het hoofd defensieonderdeel over de vraag of de betrokken partijen hebben gehandeld in strijd met dit besluit of met het reglement en of de bij de zaak betrokken belangen in redelijkheid zijn afgewogen.

4. Het college voor geschillen kan alle inlichtingen en gegevens inwinnen die het college voor geschillen voor het opstellen van het advies nodig acht.

5. Het college voor geschillen kan, al dan niet op verzoek, alle personen horen waarvan het college voor geschillen dat voor het opstellen van het advies nodig acht.

6. Het college voor geschillen brengt binnen vier weken nadat het om advies is gevraagd, advies uit.

Artikel 36 Geschil over interpretatie

1. Wanneer het hoofd van de dienst eenheid en de medezeggenschapscommissie constateren dat er een verschil van mening bestaat met betrekking tot de interpretatie van dit besluit of van het reglement, zijn beide partijen bevoegd om het geschil met toelichting van de wederzijdse standpunten rechtstreeks voor te leggen aan het college voor geschillen. Van het geschil wordt mededeling gedaan aan het hoofd defensieonderdeel.

2. In aanvulling op het eerste lid is iedere belanghebbende bevoegd een geschil met toelichting van zijn standpunt rechtstreeks voor te leggen aan het college voor geschillen omtrent de kandidaatstelling voor en de verkiezing van de leden van medezeggenschapscommissie.

3. Het college voor geschillen toetst in een geval als bedoeld in het eerste en het tweede lid de redelijkheid van de standpunten der partijen.

4. Het hoofd defensieonderdeel neemt geen beslissing inzake een geschil over de interpretatie van dit besluit of het reglement voordat hij advies van het college voor geschillen heeft ontvangen.

5. Wanneer een in artikel 5, 6 of 7 bedoelde medezeggenschapscommissie partij is in het geschil moet in het eerste en tweede lid voor "het hoofd defensieonderdeel" telkenmale worden gelezen: de secretaris-generaal.

Artikel 37 Spoedprocedure

1. Wanneer over een onderwerp een geschil als bedoeld in dit besluit is ontstaan, een spoedeisend belang is gemoeid, kunnen betrokken partijen het geschil in een spoedprocedure brengen bij een door de voorzitter van het college voor geschillen aan te wijzen lid.

2. Het behandelend lid van het college voor geschillen brengt binnen één week nadat om het advies is gevraagd, advies uit.

3. Het hoofd defensieonderdeel neemt binnen één week nadat hij het advies van het behandelend lid van het college voor geschillen heeft ontvangen een voorlopige beslissing.

4. Indien één der betrokken partijen naar aanleiding van de voorlopige beslissing behoefte heeft aan verdere behandeling van het geschil dan informeert zij daarover binnen twee weken het hoofd defensieonderdeel. Het hoofd defensieonderdeel legt het geschil en alle daarop betrekking hebbende stukken voor aan het college voor geschillen met het verzoek hem van advies te dienen.

5. Wanneer een in artikel 5, 6 of 7 bedoelde medezeggenschapscommissie partij is in het geschil moet in het tweede en derde lid voor "het hoofd defensieonderdeel" telkenmale worden gelezen: de secretaris-generaal.

Hoofdstuk 7 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 38 Intrekking

Het besluit medezeggenschap defensie wordt ingetrokken.

Artikel 39 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van de uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Artikel 40 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: besluit medezeggenschap defensie 2008.

TOELICHTING

INLEIDING

In artikel 53a van de Wet op de ondernemingsraden (WOR) is een uitzonderingspositie voor het Ministerie van Defensie opgenomen. Als uitvloeisel daarvan is in 1999 het Besluit medezeggenschap defensie (BMD) tot stand gebracht. Dit besluit bevat de medezeggenschapsregeling voor het militair en burgerpersoneel van het ministerie van Defensie. De uitzonderingspositie van het ministerie van Defensie in de WOR is noodzakelijk op grond van de taakstelling van de krijgsmacht, de samenwerking van de krijgsmacht in internationaal verband en de organisatiestructuur van de krijgsmacht.

Deze uitzonderingspositie is in de eerste plaats het gevolg van de verantwoordelijkheid van de minister van Defensie voor de primaire taak van de krijgsmacht, het waarborgen van de militaire bijdrage ter bescherming van de belangen van de staat. Naast de verantwoordelijkheid in dat verband voor de bondgenootschappelijke verdedigingstaken, is de Nederlandse defensie-inspanning gericht op het handhaven van internationale stabiliteit en humanitaire hulpverlening. De krijgsmacht dient daartoe onder alle omstandigheden onvoorwaardelijk beschikbaar te zijn. Dit heeft gevolgen voor zowel de onderwerpen en de mate van medezeggenschap als de tijdstippen waarop overleg kan worden gevoerd.

De krijgsmacht verricht haar taken, ook in vreedetijd, bovendien veelal in bondgenootschappelijk verband, zodat het hierbij ook gaat om de internationale effectiviteit van de Nederlandse defensie-inspanning. Deze is in de afgelopen jaren niet alleen steeds meer gericht op het uitvoeren van crisisbeheersingstaken, maar ook op integratie van onderdelen van de krijgsmacht in meer permanente multinationale structuren. Het vereiste goede functioneren binnen internationale samenwerkingsverbanden kan eveneens gevolgen hebben voor de medezeggenschap van het defensiepersoneel.

De uitzonderingspositie is niet slechts het gevolg van de noodzakelijke beperking van de medezeggenschap door de taakstelling van de krijgsmacht en de samenwerking in internationaal verband. Ook de functioneel hiërarchisch organisatiestructuur, die noodzakelijk is in verband met de inzetbaarheid en beschikbaarheid van de krijgsmacht, heeft gevolgen voor de inrichting en reikwijdte van medezeggenschap bij Defensie.

EVALUATIE VAN HET BMD

Bij de totstandkoming van het BMD in 1999 is met centrales van overheidspersoneel afgesproken dat drie jaar na inwerkingtreding van het BMD het functioneren van de medezeggenschap in de praktijk geëvalueerd zou worden. Dit heeft geresulteerd in het Rapport Evaluatie Medezeggenschap Defensie uit 2002. De aanbevelingen uit dit rapport hebben mede aan de basis gestaan van de tweede evaluatie. Tijdens de behandeling van de defensiebegroting 2005 heeft de Staatssecretaris van Defensie aan de Tweede Kamer toegezegd een onderzoek te laten uitvoeren naar het BMD in relatie tot de WOR. In dit onderzoek is onderzocht wat zowel de voor- en nadelen zijn van het BMD zelf als het onderbrengen van de medezeggenschap bij Defensie onder de WOR. Hieruit bleek dat de medezeggenschap in diverse situaties weliswaar goed functioneert, maar over het algemeen nog onvoldoende van de grond komt. Dit komt deels door het specifieke karakter van Defensie, maar ook door de cultuur en de daarmee samenhangende aspecten zoals de wijze van aansturing van de medezeggenschap vanuit de top, de houding van de leidinggevenden en de opstelling van de medezeggenschapscommissies zelf. Op grond van het onderzoek werd geadviseerd het BMD voorlopig te handhaven en de verbeteringen binnen het huidige BMD door te voeren ondanks het feit dat er geen formeel-juridische redenen zijn Defensie niet onder de WOR te brengen. De in het onderzoeksrapport gedane adviezen en aanbevelingen neemt Defensie grotendeels over. Als uitvloeisel van het onderzoeksrapport en de uitkomsten van het overleg met centrales van overheidspersoneel is het BMD op een viertal terreinen gewijzigd. Hiermee zal de inrichting en werking van de medezeggenschap bij Defensie aanzienlijk worden uitgebreid.

Maatregelen ter verhoging betrokkenheid defensiepersoneel bij medezeggenschap

In het BMD zijn bepalingen opgenomen gericht op de verhoging van de betrokkenheid, representativiteit en continuïteit voor medezeggenschapswerk. Deze wijzigingen betreffen: de bekorting van de termijnen voor het actief en passief kiesrecht, een verkorting en flexibilisering van de zittingsduur en een aanpassing van het kiesgroepenstelsel. Daarnaast is er sprake van een aanscherping van de democratische legitimiteit doordat nieuwe verkiezingen uitgeschreven moeten worden indien het aantal kandidaten kleiner is dan het wettelijk minimum, ook in het geval van tussentijdse vacatures. Ten slotte wordt - voorzover mogelijk - voorzien in medezeggenschap voor defensiepersoneel bij onderdelen van bondgenootschappelijke strijdkrachten of organen in Nederland en bij door de minister van Defensie aan te wijzen nationale en internationale overheidsdiensten.

Maatregelen ter verbetering ondersteuning medezeggenschap

De bepalingen die het bijzondere karakter van de defensieorganisatie zoveel mogelijk trachten te waarborgen zoals de uitzonderingsbepalingen (artikel 2), de onderwerpen van overleg (artikel 25) en het overeenstemmingsvereiste voor voorgenomen maatregelen (artikel 31), zijn niet gewijzigd. Wel zijn diverse voorzieningen die door de medezeggenschap als een knelpunt werden ervaren, uitgebreid. Veel problemen binnen een medezeggenschapscommissie zijn te herleiden tot de beschikbare tijd voor medezeggenschap als een gevolg van overplaatsingen, uitzendingen en functieroulatie. Een goede faciliteitenregeling waarin heldere afspraken zijn gemaakt, kan in grote mate bijdragen aan het voorkomen van dat soort problemen wat de representativiteit en continuïteit van de medezeggenschap ten goede komt. Vanuit dit oogpunt zijn die voorzieningen zoveel mogelijk op hetzelfde niveau gebracht als die in de WOR. Het betreft onder andere de bepalingen over werknemers, werkgroepen, reglement, ambtelijk secretariaat, deskundigen, voorzieningen, faciliteiten, kosten, geheimhoudingsplicht en overlegvergadering. Voortaan zijn het instellen en instandhouden van medezeggenschapscommissies een verplichting voor de minister van Defensie. Uitsluitend over de wijze waarop de medezeggenschap in zijn totaliteit wordt ingericht, vindt periodiek overleg plaats met de centrales van overheidspersoneel.

Maatregelen ter verbetering van de medezeggenschapsstructuur

In het BMD is voorzien in een verbetering van de medezeggenschapsstructuur door het organiseren van medezeggenschap hoger in de defensieorganisatie. Zo wordt fasegewijs medezeggenschap op het niveau van de defensieonderdelen (DMC) en op het niveau van de gehele defensieorganisatie (CMC) ingevoerd. Basis van de medezeggenschap binnen het ministerie van Defensie blijft het uitgangspunt van medezeggenschap dicht bij de werkvloer. Met de komst van een DMC of CMC verandert dit niet. Voorts biedt het BMD meer mogelijkheden voor de inrichting van medezeggenschap bij reorganisaties. Naast het instellen van een separate tijdelijke reorganisatie medezeggenschapscommissie (TRMC) is het nu ook mogelijk om in overeenstemming met de betrokken medezeggenschapscommissies een reorganisatie in de bestaande medezeggenschapstructuur te behandelen.

Maatregelen ter verbetering van de procedure bij geschillen

In het BMD is de geschillenregeling bij het College voor Geschillen (College) uitgebreid en vereenvoudigd. Zo krijgen alle partijen een rechtstreekse toegang tot de geschillenregeling. Hierdoor krijgen partijen in het geschil een meer gelijkwaardige positie. In aanvulling hierop wordt het ook mogelijk gemaakt voor overige belanghebbenden een geschil aan het College voor te leggen over de kandidaatstelling voor en de verkiezing van de leden van medezeggenschapscommissies. Daarnaast zijn de taken en verantwoordelijkheden van het College

verruimd door de invoering van een redelijkheidstoets. Het College kan hierdoor voorgenomen besluiten inhoudelijk beoordelen.

Tevens wordt een spoedprocedure bij het College geïntroduceerd die openstaat voor alle partijen. Daarmee is het niet langer mogelijk om voorgenomen maatregelen reeds uit te voeren, terwijl het overleg hierover nog niet is afgerond. Tevens is het niet meer mogelijk een voorgenomen maatregel uit te voeren in afwachting van de beslissing van een hoofd defensieonderdeel in een geschillenprocedure. De artikelen 28 (oud), 30, tweede lid (oud) en 35, vierde lid (oud) komen hiermee te vervallen. Tot slot kunnen alle partijen in een geschil bezwaar maken tegen het besluit van het bevoegde gezag naar aanleiding van het advies van het College. Daarna is nog beroep mogelijk bij de rechter. Dit geldt overigens alleen als vooraf de bemiddeling van het College is ingeroepen.

Artikel 1, eerste lid, onder c

Het besluit is van toepassing op de militaire ambtenaar, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder c, van het Algemeen militair ambtenarenreglement, en de ambtenaar bedoeld in artikel 1 van het Burgerlijk ambtenarenreglement defensie. In subonderdeel 1 is gekozen voor de definitiebepaling uit het Algemeen militair ambtenarenreglement. Hierdoor is het besluit tevens van toepassing op de militair die behoort tot het reservepersoneel en als zodanig feitelijk onder de wapenen is. Met andere woorden, het besluit is van toepassing zodra en voor zolang de reservist militaire taken of de reservist specifieke deskundigheid in werkelijke dienst is.

Het subonderdeel 3 bevat een verruiming van de definitie van “werknemer”. Op grond van dit onderdeel ontstaan medezeggenschapsrechten voor uitgeleende werknemers in de diensteenheid waar ze feitelijk werkzaam zijn (ingeleend dus) op voorwaarde dat zij langer dan 24 maanden binnen defensie gewerkt hebben op basis van een detachering of uitzendovereenkomst. Met het begrip “werkzaam in het kader van de werkzaamheden van de defensieorganisatie” wordt tot uitdrukking gebracht dat de werkzaamheden die de gedetacheerde feitelijk verricht, heeft bijgedragen aan de werkzaamheden van de defensieorganisatie. Zo werkt een door Defensie ingeleende verhuizer niet in het kader van de werkzaamheden van de defensieorganisatie.

Artikel 1, eerste lid, onder d

In deze bepaling zijn de benamingen aangepast aan de huidige situatie waarin niet meer wordt gesproken over krijgsmachtdelen, maar over defensieonderdelen. Voorts is de Defensie Materieelorganisatie (DMO) toegevoegd

Artikel 1, eerste lid, onder e

In dit lid worden de betreffende hoofden defensieonderdeel benoemd. Voor het defensieonderdeel DMO is een specifieke definitie toegevoegd. De Directeur van de DMO is aangewezen als hoofd defensieonderdeel voor het gedeelte van de DMO dat geen onderdeel is van de Bestuursstaf, i.c. de defensiebedrijven. Ter voorkoming van het ontstaan van “twee hoofden defensieonderdeel” is voor het gedeelte van de DMO-staf dat onderdeel uitmaakt van de Bestuursstaf, de plaatsvervangend Secretaris-Generaal aangewezen als hoofd defensieonderdeel.

Artikel 1, eerste lid, onder f

In dit artikel is de diensteenheid “een groep van vliegtuigen” geschrapt omdat deze entiteit niet meer binnen Defensie voorkomt. Daarnaast bevat dit artikel een verruiming van het begrip “diensteenheid”. Voorzover mogelijk wordt voorzien in medezeggenschap voor defensiepersoneel bij onderdelen van bondgenootschappelijke strijdkrachten of organen in Nederland en bij door de minister van Defensie aan te wijzen nationale en internationale overheidsdiensten. Het gaat hierbij om onderdelen waar defensiepersoneel werkzaam is die niet onder direct gezag van de minister van Defensie vallen.

Artikel 1, eerste lid, onder i

In het besluit wordt expliciet opgenomen dat een ambtelijk secretaris van buiten de medezeggenschapscommissie kan worden aangesteld. Om die reden behoeft dit begrip een nadere definitie.

Artikel 1, tweede lid

Het begrip “bestuursstaf” dient voor dit besluit nader gedefinieerd te worden omdat de staf van de DMO tevens onder de Bestuursstaf valt.

Artikel 2

Het gegeven dat de krijgsmacht in verband met haar taakstelling onder alle omstandigheden beschikbaar moet zijn, leidt tot zekere beperkingen van de medezeggenschap van het militair en burgerpersoneel van het ministerie van Defensie. In verband hiermee is medezeggenschap in bepaalde situaties uitgesloten. Deze situaties zijn beschreven in de onderdelen a tot en met f van artikel 2. Van medezeggenschap kan - kort samengevat - geen sprake zijn in alle gevallen waarin de krijgsmacht wordt ingezet, zowel in gewone als in buitengewone omstandigheden, en gedurende de directe voorbereiding op inzet en tijdens oefeningen.

Ingevolge onderdeel b van dit artikel is medezeggenschap uitgesloten bij de uitoefening van bij of krachtens wet opgedragen taken, voorzover een goede taakuitvoering daardoor wordt belemmerd. De krijgsmacht kan bijvoorbeeld worden ingezet ter uitvoering van taken die worden opgedragen op grond van de Politiewet, zoals bijstandsverlening door de Koninklijke marechaussee of andere onderdelen van de krijgsmacht in het kader van de handhaving van de openbare orde, de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en het verrichten van taken ten dienste van justitie (artikelen 6, 58, 59 en 60 Politiewet). De reguliere taken van de Koninklijke marechaussee als bedoeld in artikel 6 Politiewet vallen wèl onder de werking van het BMD. Onderdelen van de krijgsmacht kunnen eveneens worden ingezet op grond van artikel 18 van de Wet rampen en zware ongevallen.

Voorts is medezeggenschap uitgesloten in door de minister te bepalen gevallen waarin de krijgsmacht wordt ingezet (artikel 2, onder c). Hierbij kan worden gedacht aan inzet bij crisisbeheersing op internationaal niveau in het kader van peace-keeping, peace-enforcing en humanitaire acties of bij het verlenen van steun in het openbaar belang.

Medezeggenschap is verder uitgesloten voor defensiepersoneel dat werkzaam is bij een niet of niet uitsluitend onder Nederlands gezag staand onderdeel van de krijgsmacht gevestigd in het buitenland, zoals bij de staf van het Eerste Duits/Nederlandse legerkorps in Münster, Duitsland. Het is in dat geval niet mogelijk het buitenlandse gezag op te dragen dit besluit uit te voeren. De toepassing van het besluit is dan ook uitgesloten (artikel 2, onderdeel e). Dit betekent dat wanneer structureel werkzaamheden in het buitenland worden verricht in niet of niet uitsluitend onder Nederlands gezag staande eenheden, wel met de buitenlandse partners afspraken kunnen worden gemaakt over een vorm van medezeggenschap.

De uitzonderingspositie als bedoeld in artikel 2 onder f betreft aangelegenheden die rechtstreeks betrekking hebben op de omstandigheden, bedoeld bij de onderdelen a, b, c en d van artikel 2. De buiten werkingstelling van het BMD voor deze laatstbedoelde onderdelen gaat pas in wanneer die omstandigheid of situatie daadwerkelijk ingaat. Onderdeel f geeft aan dat in aanvulling daarop de directe voorbereiding, bijvoorbeeld datgene wat nodig is om een geplande oefening te realiseren (zie onderdeel d), ook buiten de werking van het BMD valt. Relevant in deze is dat er een aantoonbaar verband bestaat met een uitzonderingspositie als bedoeld in de onderdelen a, b, c, en d van artikel 2. Dat van medezeggenschap geen sprake kan zijn bij inzet, de directe voorbereiding daarop en tijdens oefeningen, sluit niet uit dat achteraf met de medezeggenschapscommissie kan worden gesproken over het verloop daarvan.

Artikel 2a

Zoals eerder vermeld bij de toelichting op artikel 1, onder f, wordt in het BMD, voorzover mogelijk, voorzien in medezeggenschap voor defensiepersoneel bij onderdelen van bondgenootschappelijke strijdkrachten of organen in Nederland en bij door de minister van Defensie aan te wijzen nationale en internationale overheidsdiensten. Deze diensteenheden zijn namelijk onderworpen aan een ander gezag dat niet direct valt onder het gezag van de minister van Defensie met daaraan verbonden afwijkende medezeggenschapsvoorzieningen.

Op grond van artikel 2a kan het BMD door de minister van Defensie - in overleg met de centrales van overheidspersoneel - in zijn geheel of gedeeltelijk niet van toepassing worden verklaard op het defensiepersoneel werkzaam bij dergelijke eenheden. Over de wijze waarop de medezeggenschap exact vorm moet krijgen, vindt tevens overleg plaats met het betreffende gezag van een dergelijke eenheid. Met de toepassing van de uitzonderingsbepaling wordt beoogd de medezeggenschap af te stemmen op de hiërarchische structuur van de eenheid en bij te laten dragen aan het ontstaan van een gelijkwaardige en eenduidige medezeggenschapsregeling voor het voltallige personeel bij deze eenheden.

Artikel 3

De minister van Defensie is bevoegd tot het instellen van medezeggenschapscommissies. De minister kan de instellingsbevoegdheid mandateren aan de hoofden defensieonderdelen. In beginsel worden medezeggenschapscommissies ingesteld bij onderdelen op bataljonsniveau, een vliegbasis, een schip of een district. Om een substantiële medezeggenschap voor het defensiepersoneel te scheppen, is het van belang medezeggenschap op dat niveau van de organisatie in te richten waar er de meeste inhoud aan kan worden gegeven. Dit wordt bereikt door medezeggenschap dicht bij de werkplek van het personeel in te richten. Op deze wijze is inhoudelijk overleg mogelijk tussen de leiding van een diensteenheid en een medezeggenschapscommissie over bijvoorbeeld de inrichting van de organisatie van de diensteenheid, de uitvoering van aan de diensteenheid opgedragen taken en de gevolgen daarvan voor het bij de diensteenheid werkzame personeel. In dit verband is eveneens van belang dat de medezeggenschap bij Defensie niet alleen betrekking heeft op de werksituatie, maar vaak ook op de woon- en leefsituatie van het personeel bij de diensteenheid. Om directe betrokkenheid van dit personeel bij aangelegenheden die het woon- en leefklimaat bij een diensteenheid betreffen te waarborgen, is het noodzakelijk de medezeggenschap zo dicht mogelijk bij die woon- en leefsituatie in te richten.

Om al in het begin van het BMD de algemene doelstelling, taak en waarde van de medezeggenschap te benadrukken wordt in het eerste lid met betrekking tot het instellen van een medezeggenschapscommissie benadrukt dat het instellen van een

medezeggenschapscommissie in het belang is van het goed functioneren van de organisatie in al haar doelstellingen (zoals het verschaffen van werkgelegenheid, aanwezigheid van goede arbeidsomstandigheden etc.). In het tweede lid is bepaald dat nog uitsluitend met de centrales van overheidspersoneel wordt overlegd over de organisatorische inrichting en structuur van de medezeggenschap binnen Defensie en wordt, in tegenstelling tot de oude bepaling, niet meer afzonderlijk overleg gevoerd over het instellen van een individuele medezeggenschapscommissie. Ter verduidelijking, over het uitblijven van het instellen van een individuele medezeggenschapscommissie of een wijziging van de per defensieonderdeel vastgestelde beleggingsschema's wordt overleg gevoerd met centrales van overheidspersoneel.

Artikel 4, eerste lid

De bevoegdheid tot het instellen van een gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie (GMC) ligt bij de minister van Defensie. Het betreft een discretionaire bevoegdheid, omdat over het instellen van een GMC nog afweging gemaakt moet worden. Een GMC wordt namelijk alleen ingesteld als dat bevorderlijk is voor een goede werking van de medezeggenschap.

Artikel 4, vijfde en zesde lid

In het BMD is als hoofdregel opgenomen dat elke betrokken medezeggenschapscommissie een gelijk aantal leden in de GMC levert. In het algemeen wordt aan deze hoofdregel vastgehouden. Wanneer van de achterbansterkte wordt uitgegaan dan zouden medezeggenschapscommissies elkaar kunnen overstemmen wat een ongewenste situatie is. De minister van Defensie kan in overleg met de centrales van overheidspersoneel van de hoofdregel afwijken indien de toepassing een goede werking van de medezeggenschap belemmert (artikel 4, vijfde lid). Hierbij is het van belang dat de betrokken medezeggenschapscommissies onderling in het reglement van de GMC andere afspraken kunnen maken met betrekking tot bijvoorbeeld de stemverhouding of het aantal te leveren leden (artikel 4, zesde lid).

Artikel 4, negende lid

Een GMC kan uitsluitend onderwerpen behandelen en adviseren over onderwerpen die van gemeenschappelijk belang zijn voor de diensteenheden waarvoor de GMC is ingesteld. Van gemeenschappelijk belang zijn die onderwerpen die voor alle of voor een meerderheid van de betrokken diensteenheden een gelijke afdoening of regeling vereisen en waarover op gemeenschappelijk niveau wordt beslist. In bepaalde gevallen kan echter ook een besluit dat in beginsel één diensteenheid betreft bijvoorbeeld de uitbesteding van één diensteenheid van gemeenschappelijk belang zijn.

Artikel 4, tiende lid

De rol van geschillenbeslechter is belegd bij het hoofd defensieonderdeel vanuit de gedachte dat medezeggenschap het zwaartepunt vindt in de bedrijfsvoering, hetgeen een belangrijke verantwoordelijkheid zal zijn van het hoofd defensieonderdeel. Alleen daar waar het gaat om geschillen die aanhangig worden gemaakt door een DMC, CMC of een GMC die bestaat uit diensteenheden afkomstig uit meerdere defensieonderdelen, is de Secretaris-Generaal, als hoogste ambtenaar van het departement, de rol van geschillenbeslechter toebedeeld. Dit om te voorkomen dat het hoofd defensieonderdeel ooit in de positie komt dat hij moet beslissen in een geschil waarbij hij zelf partij is omdat hij het overleg heeft voorgezeten of betrokken is geweest bij het onderwerp van het geschil.

Artikel 5 en 6

Binnen Defensie wordt het organiseren van medezeggenschap hogerop in de organisatie mogelijk gemaakt door het fasegewijs doorvoeren van een getrapte medezeggenschapsstructuur. Aan de basis blijven de huidige (gemeenschappelijke) medezeggenschapscommissies als bedoeld in artikel 3 en 4 op het niveau van de diensteenheid bestaan waardoor zij invloed kunnen uitoefenen op de specifieke maatregelen die zien op de bedrijfsvoering van de desbetreffende diensteenheid. Hiernaast wordt op het niveau van ieder defensieonderdeel een overkoepelende medezeggenschapscommissie ingesteld (DMC) voor aangelegenheden die het hele (of een groot gedeelte van het) defensieonderdeel aangaan. De DMC wordt samengesteld uit de vertegenwoordigers van de desbetreffende (gemeenschappelijke) medezeggenschapscommissies van de defensieonderdelen en wordt vormgegeven in overeenstemming met de systematiek die wordt gehanteerd voor een GMC (artikel 5, vijfde lid). Ook voor de DMC geldt dat alleen overeenstemming hoeft te worden bereikt ten aanzien van onderwerpen die alle of een meerderheid van de diensteenheden van een defensieonderdeel raken. Met de DMC kan natuurlijk wel een breed scala van onderwerpen die leven binnen het defensieonderdeel of bij het hoofd van dat defensieonderdeel worden besproken, zonder dat het daarbij gaat om een voorgenomen maatregel. Hierbij dient benadrukt te worden dat de DMC's (gedeeltelijk) het overleg met de bijzondere commissies op het niveau van een defensieonderdeel overnemen. Echter, de onderwerpen die ingevolge het besluit georganiseerd overleg voor de sector defensie zijn voorbehouden aan het overleg met de centrales van overheidspersoneel, (aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand, met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid wordt gevoerd, betreffende de militaire ambtenaren en ambtenaren) worden geen onderwerp van overleg met een DMC. Ook niet wanneer dit van toepassing is op de werknemers van slechts één defensieonderdeel.

Voorts wordt een centrale medezeggenschapscommissie (CMC) voor de gehele defensieorganisatie ingesteld op het niveau van de Secretaris-Generaal (artikel 6). In de CMC is elk defensieonderdeel vertegenwoordigd. Dit betekent dat de desbetreffende DMC's elk één lid afvaardigen voor deelname in de CMC. De CMC krijgt adviesrecht (inclusief het daaraan gekoppelde overeenstemmingsvereiste) op defensiebrede bedrijfsvoeringaangelegenheden. Ook voor de CMC geldt dat deze wordt vormgegeven in overeenstemming met de systematiek die wordt gehanteerd voor een GMC (artikel 6, derde lid)

Artikel 7

Ter vervanging van de buitengewone gemeenschappelijke medezeggenschapscommissies (BGMC) wordt voor de behandeling van reorganisaties waarbij meerdere diensteenheden zijn betrokken een tijdelijke reorganisatie medezeggenschapscommissie (TRMC) geïntroduceerd. De hoofdregel is dat een reorganisatie wordt behandeld in een daartoe op te richten TRMC. Wel kan het hoofd defensieonderdeel in overeenstemming met de betrokken medezeggenschaps-commissies bepalen dat de reorganisatie wordt behandeld in de bestaande medezeggenschapsstructuur: GMC, DMC, CMC of werkgroep. Dit artikel is ook van toepassing indien er sprake is van een defensieonderdeel overschrijdende reorganisatie. Ter voorkoming van de ontstane begripsverwarring tussen de destijds gehanteerde BGMC inzake reorganisaties en de BGMC inzake het locatieoverleg is gekozen voor een andere benaming en zijn de betreffende medezeggenschapscommissies in een apart artikel opgenomen: artikel 7 reorganisatieoverleg en artikel 8 locatieoverleg.

Op het gebied van reorganisaties werd met de bijzondere commissie gesproken over de personele effecten van de reorganisatie voorzover deze raken aan het algemene personeelsbeleid en het eventueel bij een reorganisatie te hanteren bijzonder arbeidsvoorwaardelijk instrumentarium. Op dit terrein ligt er geen rol voor de medezeggenschap. Wanneer bij een reorganisatie wordt onderkend dat dergelijke onderwerpen aan de orde zijn dan zal daarover worden gesproken met de Sectorcommissie Defensie.

Artikel 8

In dit artikel is verduidelijkt dat in een locatie medezeggenschapscommissie uitsluitend overleg wordt gevoerd over aangelegenheden betreffende het woon- en leefklimaat van het personeel van verschillende diensteenheden als bedoeld in artikel 29, eerste lid onder d.

Artikel 9

In het eerste lid wordt benadrukt dat elke medezeggenschapscommissie die op grond van dit besluit wordt ingesteld, een werkgroep kan instellen die zij voor de vervulling van haar taak redelijkerwijs noodzakelijk acht. Dit betekent onder meer dat een

medezeggenschapscommissie bij de instelling van een werkgroep kan bepalen dat de rechten en bevoegdheden van de medezeggenschapscommissie inclusief het recht te overleggen geheel of gedeeltelijk worden overgedragen aan die werkgroep. Een medezeggenschapscommissie kan bijvoorbeeld ter voorbereiding van bepaalde door de medezeggenschapscommissie te behandelen onderwerpen een werkgroep instellen. Zo'n voorbereidingswerkgroep zal met name uitkomst bieden bij de behandeling van een reorganisatie. De taken, samenstelling en werkwijze dienen in het instellingsbesluit geregeld te worden.

Artikel 10

Zowel burgerambtenaren als militaire ambtenaren kunnen deel uitmaken van de medezeggenschapscommissie. Voor de samenstelling van de medezeggenschapscommissie en de verhouding tussen beide categorieën personeel daarin, is de samenstelling van het personeel bij de diensteenheid, en uiteindelijk de verkiezingsuitslag, bepalend. Bij hun werkzaamheden voor de medezeggenschapscommissie wordt van de leden verwacht dat zij rekening houden met de specifieke belangen van de verschillende categorieën personeel. De medezeggenschapscommissie heeft immers als taak alle bij de diensteenheid werkzame werknemers te vertegenwoordigen.

In het eerste lid is een wijziging in de verkiezingsprocedure doorgevoerd die is gericht op het vergroten van de betrokkenheid van het personeel bij medezeggenschap. De wijzigingen hebben betrekking op het neerwaarts bijstellen van de eisen voor het actieve en het passieve kiesrecht. De grens om in een medezeggenschapscommissie te worden gekozen (passief kiesrecht) is neergelegd op 6 maanden. Het is namelijk wenselijk dat een werknemer enige tijd in de organisatie heeft gewerkt zodat een binding met de organisatie tot stand is gekomen en voldoende organisatiekennis verkregen is. Voor het actieve kiesrecht is geen enkele drempel meer ingebouwd. Iedere werknemer die op het moment van verkiezingen werkzaam is bij de betreffende diensteenheid, mag zijn stem uitbrengen.

Voor diensteenheden die opleidingen verzorgen, is als waarborg voor de positie van werknemers die functioneel bij die diensteenheid zijn geplaatst, bepaald dat werknemers die in opleiding zijn, niet meer dan de helft van het aantal zetels van de bij die diensteenheid ingestelde medezeggenschapscommissie kunnen bekleden (artikel 10, zesde lid). Voorts heeft de werknemer die bij twee of meer diensteenheden werkzaamheden verricht, het passieve en actieve kiesrecht alleen bij de diensteenheid waar hij in overwegende mate zijn werkzaamheden verricht (artikel 1, derde lid). Door het niet stellen van de voorwaarde dat werknemers voor het actieve en passieve kiesrecht al gedurende enige tijd bij de diensteenheid werkzaam moeten zijn, wordt de continuïteit van de medezeggenschap gewaarborgd. Dit geldt

met name bij diensteenheden waar een wisseling van vrijwel het gehele personeelsbestand plaatsvindt.

Artikel 11

De datum voor een verkiezing van een medezeggenschapscommissie is een onderwerp dat in het verleden met de bijzondere commissie van het betreffende defensieonderdeel werd besproken. Thans is gekozen het hoofd defensieonderdeel - op voordracht van de betrokken medezeggenschapscommissie - de verkiezingsdatum te laten vaststellen. Hierdoor kan rekening worden gehouden met de specifieke omstandigheden van dat onderdeel, zoals oefenprogramma en uitzendingen (artikel 11, eerste lid). Op grond van het zesde lid moeten nieuwe verkiezingen uitgeschreven worden indien het aantal kandidaten kleiner is dan het in het besluit voorgeschreven wettelijke minimum. Dit komt de democratische legitimiteit van een medezeggenschapscommissie ten goede.

Artikel 12

Voor de verkiezingen kunnen kandidatenlijsten worden ingediend. Kandidatenlijsten kunnen enerzijds worden ingediend door de centrales die zijn toegelaten tot het georganiseerd overleg. Anderzijds door bij de diensteenheid werkzame kiesgerechtigde werknemers die geen lid zijn van een centrale op voorwaarde dat deze lijst wordt gesteund door een derde deel of meer van de bij de diensteenheid werkzame kiesgerechtigde werknemers, met dien verstande dat met dertig handtekeningen kan worden volstaan. Hiermee is de beperking voor een werknemer die lid is van een centrale, om de kandidatuur voor een werknemer die geen lid is van een centrale te ondersteunen, opgeheven. De werknemer die lid is van een centrale, en als kandidaat op een door een centrale ingediende lijst staat, wordt hiervan uitgezonderd (artikel 12, derde lid). In beginsel worden geen gescheiden lijsten gehanteerd voor burgerambtenaren en militaire ambtenaren. Als dit in verband met de herkenbaarheid van de kandidatenlijsten echter noodzakelijk is, kan een centrale een lijst met burgerkandidaten en een lijst met militaire kandidaten indienen (artikel 12, vierde lid). Voorts kunnen centrales samen een gecombineerde lijst indienen. Nadat een gecombineerde lijst is ingediend kunnen de betrokken centrales in een later stadium voor de verkiezingen niet alsnog een afzonderlijke lijst indienen (artikel 12, vijfde lid).

Artikel 13

Ten opzichte van het oude besluit waarin de benoeming van een ambtelijk secretaris via het reglement van de medezeggenschapscommissie mogelijk was, krijgt thans de benoeming van een ambtelijk secretaris een wettelijke basis. Op grond van het tweede lid kan een ambtelijk secretaris van buiten de eigen medezeggenschapscommissie worden benoemd. Het uitgangspunt dat de medezeggenschapscommissie uit haar leden een secretaris kiest, blijft

onverkort van toepassing. Wel kan het in bepaalde gevallen wenselijk zijn een ambtelijk secretaris aan te stellen ter ondersteuning van het secretariaat van de medezeggenschapscommissie omdat geen secretaris onder de leden van de medezeggenschapscommissie zelf te vinden is dan wel het voeren van het secretariaat een volledige taak inhoudt. De benoeming van een ambtelijk secretaris kan in deze gevallen effectief zijn aangezien de aanstelling hiervan de werkdruk van de leden van de medezeggenschapscommissie voor een groot deel kan verlichten en tevens zorg kan dragen voor een grotere continuïteit in het medezeggenschapswerk. In overeenstemming met de medezeggenschapscommissie besluit het hoofd van de dienst eenheid uiteindelijk of een ambtelijk secretaris wordt aangesteld. In verband met het kostenaspect moet over de aanstelling van een ambtelijk secretaris overleg worden gevoerd met het hoofd van de dienst eenheid. De medezeggenschapscommissie kan daarbij een beroep doen op artikel 23 dat de kosten van de medezeggenschapscommissie regelt.

De ambtelijk secretaris valt uiteraard onder de geheimhoudingsplicht als bedoeld in artikel 21 en heeft geen stemrecht in de vergadering van de medezeggenschapscommissie. Daarnaast kan de ambtelijk secretaris gebruik maken van de voorzieningen als bedoeld in artikel 19 en geniet hij de bescherming tegen benadeling op grond van artikel 22. De taken van de secretaris worden geregeld in het reglement van de medezeggenschapscommissie als bedoeld in artikel 17.

Artikel 14

Binnen Defensie ondervindt de medezeggenschap problemen met betrekking tot continuïteit van de medezeggenschap in verband met overplaatsingen, uitzendingen en functieroulaties. Door het neerwaarts aanpassen van de duur van de zittingsperiode (2 jaar) sluit het eerste lid beter aan op de praktijk. In afwijking van de hoofdregel kan in het instellingsbesluit door de medezeggenschapscommissie worden bepaald dat zij om de vier jaar gelijktijdig aftreden of om de twee jaar voor de helft. Op deze wijze is er maximale flexibiliteit voor een medezeggenschapscommissie om de zittingsperiode af te stemmen op de populatie van de dienst eenheid en zo de continuïteit van de medezeggenschapscommissie te waarborgen. In het vierde lid is verduidelijkt dat de werknemer die lid is van een medezeggenschapscommissie, het lidmaatschap kan beëindigen, en niet - zoals dit artikel in de oude redactie zou kunnen worden gelezen - ontslag kan nemen uit de dienst.

Artikel 15

Voor de vulling van tussentijdse vacatures geldt op dit moment als hoofdregel dat een vacature wordt vervuld door de eerstvolgende niet gekozen kandidaat. Waar het militaire ambtenaren betreft hebben regelmatige functiewisselingen en uitzending van personeel in het kader van crisisbeheersingsoperaties een nadelig effect op de continuïteit. Tussentijdse vacatures kunnen

daarom worden gevuld vanuit de kandidatenlijsten van de voorafgaande verkiezingen (artikel 15, eerste lid). Bij uitzending van een lid van de medezeggenschapscommissie kan de tussentijdse vacature tijdelijk voor de duur van de uitzending worden gevuld. Bij terugkomst kan de betrokken militair zijn plaats in de medezeggenschapscommissie weer innemen en treedt zijn vervanger terug (artikel 15, eerste lid).

De hoofdregel werkt enigszins belemmerend voor de structurele vacatures aangezien in veel gevallen geen reserve-kandidaten op de lijst voorkomen zodat de tussentijdse vacature onvervuld blijft. Om de bevordering van de participatie te bevorderen wordt de vulling van vacatures vergemakkelijkt. Het huidige systeem blijft in het besluit gehandhaafd, maar wordt aangevuld met de mogelijkheid dat indien op de lijst geen reserve-kandidaten meer staan, er tussentijdse verkiezingen voor de structureel opengevallen plaatsen uitgeschreven worden. Er is bewust niet gekozen voor het werven van leden buiten verkiezingen om omdat dit afbreuk doet aan de democratische legitimiteit van de medezeggenschapscommissie (artikel 15, tweede lid).

Artikel 17

Het aantal leden van de medezeggenschapscommissie, de verkiezingen en de werkwijze van de medezeggenschapscommissie worden geregeld in het reglement (artikel 10 en artikel 14). Dit reglement wordt door de medezeggenschapscommissie vastgesteld op basis van een door de minister van Defensie vast te stellen voorbeeldreglement. Om ook over regels voor deze onderwerpen te beschikken bij de eerste keer dat bij een diensteenheid verkiezingen worden gehouden, of bij het instellen van een nieuwe GMC, geldt in de periode waarin nog geen reglement van kracht is het voorbeeldreglement. In het vierde lid is bepaald dat het reglement niet ter goedkeuring, maar ter kennisgeving wordt voorgelegd aan het hoofd van de diensteenheid en aan het hoofd defensieonderdeel. In verband met het vervallen van de Regeling voorzieningen medezeggenschap wordt thans in het besluit opgenomen dat het door de medezeggenschapscommissie op te stellen reglement in ieder geval de artikelen 6, 8 en 9 van het voorbeeldreglement bevat (artikel 17, eerste lid).

Het tweede lid maakt het hanteren van een kiesgroepenstelsel mogelijk op basis van het besluit. Voorheen was het hanteren van een kiesgroepenstelsel namelijk geregeld in het door de minister van Defensie vastgestelde voorbeeldreglement. Het hanteren van een kiesgroepenstelsel kan een ondervertegenwoordiging van bepaalde personeelscategorieën verbeteren zodat de representativiteit en de continuïteit van de medezeggenschap wordt bevorderd.

Artikel 18

De medezeggenschapscommissie kan deskundigen uitnodigen voor het bijwonen van de commissievergadering of een schriftelijk advies uitbrengen. De uitnodiging kan gedaan worden aan zowel een deskundige die werkzaam is binnen Defensie, als aan een deskundige van buiten Defensie. De voorlichting van de deskundige moet betrekking hebben op een bepaald onderwerp; het is dus niet mogelijk om een of meer vaste adviseurs aan de medezeggenschapscommissie te verbinden. Wel is de medezeggenschapscommissie vrij in de keuze van de door haar uit te nodigen deskundige. Brengt het uitnodigen van een deskundige kosten met zich mee dan geldt het bepaalde in artikel 23. Ook werkgroepen kunnen deskundigen uitnodigen. De daarvoor geldende bepalingen zijn gelijk aan die welke gelden voor de medezeggenschapscommissie.

Artikel 19

Op grond van dit artikel kunnen medezeggenschapscommissies, werkgroepen en eventueel toegevoegde ambtelijk secretarissen gebruik maken van de binnen Defensie aanwezige voorzieningen die zij voor de uitoefening van hun taak in redelijkheid nodig hebben. Indien bepaalde voorzieningen niet binnen Defensie aanwezig zijn, kan de medezeggenschapscommissie een beroep doen op artikel 23, eerste lid. Het moet dan gaan om redelijkerwijs noodzakelijke kosten van de medezeggenschapscommissie. Tevens schept deze bepaling de voorwaarden voor achterbanberaad. Over de praktische toepassing van deze bepaling zal eerst overleg tussen medezeggenschapscommissie en hoofd van de dienst eenheid gevoerd moeten worden, waarbij concrete afspraken worden gemaakt. Indien het hoofd van de dienst eenheid hieraan niet wil meewerken c.q. bezwaar maakt tegen het gebruik van bepaalde voorzieningen kan advies aan het college voor geschillen worden gevraagd.

Artikel 20

In het eerste lid is bepaald dat de leden van de medezeggenschapscommissie het recht hebben hun werk gedurende een bepaald aantal uren per jaar te onderbreken voor onderling beraad en voor overleg met andere al dan niet in de dienst eenheid werkzame personen over zaken waarbij zij als lid zijn betrokken. Het aantal vrije uren voor beraad en overleg wordt per jaar door het hoofd van de dienst eenheid en medezeggenschapscommissie gezamenlijk vastgesteld. Het aantal uren kan niet lager worden vastgesteld dan de in het besluit opgenomen ondergrens van het aantal vrije uren. Hierbij is een onderscheid gemaakt aangezien niet alle leden van de medezeggenschapscommissie eenzelfde aantal uren ter beschikking hoeven te krijgen. Zo ligt het voor de hand dat een voorzitter en/of secretaris meer uren nodig hebben dan de andere leden.

In het vierde lid wordt bepaald dat de leden van de medezeggenschapscommissie recht hebben hun werk gedurende een bepaald aantal werkdagen per jaar met behoud van bezoldiging te onderbreken voor het ontvangen van scholing en vorming die zij in het verband met de vervulling van hun taak nodig achten. Ook hier geldt dat het aantal vrije dagen voor scholing per jaar wordt vastgesteld door het hoofd van de dienst eenheid en medezeggenschapscommissie gezamenlijk. Voor leden van een medezeggenschapscommissie die tevens lid zijn van een GMC, DMC, CMC, TRMC, locatie medezeggenschapscommissie of werkgroep, kan het aantal dagen voor scholing niet lager worden vastgesteld dan 8 per jaar. Het minimum aantal dagen voor leden die lid zijn van één medezeggenschapscommissie, is 5 per jaar en voor werkgroepleden die geen lid zijn van een medezeggenschapscommissie, is dat 3 per jaar. Het loslaten van de beperking tot maximaal 5 scholingsdagen is enerzijds ingegeven door de wijzigingen in het besluit die het noodzakelijk maken dat het recht op scholing en vorming geen belemmering moet zijn om de medezeggenschap naar een hoger niveau te tillen wat een van de doelstellingen is van het nieuwe besluit. Anderzijds doet de huidige bepaling meer recht aan de nieuwe medezeggenschapsstructuur.

Artikel 21

In het oude besluit is de geheimhoudingsplicht ongelukkig geformuleerd. Er rust namelijk geen plicht tot geheimhouding op de afzonderlijke leden van de medezeggenschapscommissies. Om dit te repareren wordt de formulering van de geheimhoudingsplicht van de WOR overgenomen.

Artikel 23

Het eerste lid regelt dat alle kosten die een medezeggenschapscommissie moet maken om zijn taak te kunnen vervullen, voor rekening komen van het hoofd van de dienst eenheid. In een aantal artikelen in het besluit wordt dit met betrekking tot de daarin geregelde faciliteit uitdrukkelijk vermeld. Zo regelt artikel 20 de doorbetaling van de bezoldiging voor de tijd dat zij vergaderen, scholing en vorming ontvangen of anderszins medezeggenschapswerk verrichten en de kosten verband houdende met de vorming en scholing van de leden van de medezeggenschapscommissie. Artikel 19 regelt de kosten voor het gebruik van voorzieningen zoals telefoon, vergaderruimte, postverzending, etc. Artikel 23 betreft de overige door de medezeggenschapscommissie te maken kosten. De kosten zijn wel onderworpen aan een normstelling: alleen de kosten die redelijkerwijs noodzakelijk zijn, komen voor rekening van het hoofd van de dienst eenheid. Het gaat dus alleen om redelijkerwijs noodzakelijk te maken kosten.

Het tweede lid bevat een bijzondere regeling met betrekking tot de kosten van het raadplegen van deskundigen en de kosten van het voeren van rechtsgedingen. In geval van inhuur van deskundigen en voeren van rechtsgedingen geldt wel de aanvullende voorwaarde dat de kosten

alleen voor rekening van de werkgever komen indien hij in de te maken kosten vooraf in kennis is gesteld. Hierdoor vervalt de beperking in het besluit met betrekking tot het vooraf schriftelijk toestemming vragen bij het hoofd van de diensteenheid indien bij de inhuur van een deskundige kosten zijn verbonden. Door de opname van de artikelen 18 en 23 wat de voorwaarden voor het uitnodigen van een deskundige respectievelijk de kosten van de medezeggenschapscommissie regelt, vervalt het oude vierde lid. Indien het hoofd van de diensteenheid bezwaar heeft tegen de kosten kan hij een geschil aanhangig maken. Bezwaar tegen de persoon van de deskundige kan door het hoofd van de diensteenheid niet in de procedure aangevoerd worden.

Het derde lid opent de mogelijkheid dat de medezeggenschapscommissie over een eigen budget kan beschikken. Het hoofd van de diensteenheid en de medezeggenschapscommissie kunnen namelijk met elkaar afspreken dat op jaarbasis een vast budget wordt vastgesteld dat naar eigen inzicht door de medezeggenschapscommissie kan worden besteed. De kosten als bedoeld in artikel 19 en 20 moet het hoofd van de diensteenheid altijd betalen en komen daardoor niet ten laste van het budget van de medezeggenschapscommissie. Uitsluitend de noodzakelijke kosten als bedoeld in artikel 23, kosten verband houdend met het uitnodigen van deskundigen en het voeren van rechtsgedingen komen ten laste van dat budget. Anders gezegd, indien uitvoering wordt gegeven aan deze bepaling vervalt het eerder gestelde betreffende het vooraf in kennis stellen van het hoofd van de diensteenheid indien er kosten zijn verbonden. Het eigen budget van de medezeggenschapscommissie wordt dan als dekkend beschouwd voor alle kosten die de medezeggenschapscommissie maakt. Deze bepaling bevat geenszins een verplichting tot het instellen van een vast budget voor de medezeggenschapscommissie.

Artikel 24

In het oude besluit was het hoofd van de diensteenheid de overlegvoorzitter in de overlegvergadering en tevens de voorzitter van de overlegvergadering. Thans maakt het eerste lid een wisselend voorzitterschap mogelijk. Het hoofd van de diensteenheid is nog steeds de overlegvoorzitter in de overlegvergadering, maar kan hij tezamen met de medezeggenschapscommissie een andere regeling treffen voor het voorzitterschap. Dit kan elke gewenste regeling zijn. In het geval het hoofd van de diensteenheid en zijn commissie geen regeling kunnen treffen is het hoofd van de diensteenheid automatisch de voorzitter van de overlegvergadering.

Artikel 25

In het besluit wordt onderscheid gemaakt tussen onderwerpen waarover met de medezeggenschapscommissie kan worden overlegd (artikel 25) en onderwerpen waarover de medezeggenschapscommissie kan adviseren (artikel 29). In de overlegvergadering kunnen het

hoofd van de diensteenheid en de medezeggenschapscommissie al die zaken bespreken die de diensteenheid betreffen en die door de deelnemers relevant worden geacht. Met medezeggenschapscommissies hoeft niet te worden overlegd over individuele personeelszaken de vaststelling van de taken van het ministerie van Defensie, de uitvoering van die taken en het beleid ten aanzien van die taken (artikel 25, tweede lid). De taken van het ministerie van Defensie worden vastgesteld door democratisch gekozen organen en zijn derhalve het gevolg van politieke besluitvorming. De taken van het ministerie van Defensie, de uitvoering daarvan en het beleid ten aanzien daarvan zijn daarom voor medezeggenschapscommissies een gegeven en geen onderwerp van overleg. De gevolgen van de vaststelling en uitvoering van de taken van het ministerie van Defensie voor de werkzaamheden van het personeel, bijvoorbeeld voor de personeelsformatie en arbeidsomstandigheden, zijn echter aangelegenheden die een diensteenheid kunnen betreffen en zijn in dat geval wel onderwerp van overleg met de medezeggenschapscommissies. Deze afbakening van bevoegdheden van een medezeggenschapscommissie als bedoeld in artikel 25, tweede lid wordt het 'primaat van de politiek' genoemd. In dit kader is het van belang dat het hoofd van de diensteenheid of de door deze bevoegd verklaarde functionaris zorgvuldig nagaat of er sprake is van een dergelijk politiek besluit.

Artikel 27

Dit artikel regelt het initiatiefrecht van een medezeggenschapscommissie. Dit recht is niet beperkt tot de aangelegenheden waarover de medezeggenschapscommissie kan adviseren, maar geldt voor alle onderwerpen die in de overlegvergadering aan de orde kunnen komen. De medezeggenschapscommissie kan het hoofd van de diensteenheid voorstellen doen met betrekking tot die onderwerpen. Om het initiatiefrecht voldoende inhoud te geven is bepaald dat die voorstellen betrekking moeten hebben op onderwerpen ten aanzien waarvan het hoofd van de diensteenheid bevoegd is maatregelen te treffen. Voorstellen kunnen zowel in de overlegvergadering als daarbuiten worden gedaan. Een voorstel moet schriftelijk worden gedaan. Het hoofd van de diensteenheid is verplicht het voorstel ten minste eenmaal in een overlegvergadering te bespreken en de medezeggenschapscommissie vervolgens schriftelijk en gemotiveerd mee te delen of en in hoeverre hij overeenkomstig het voorstel zal beslissen.

Artikel 28

Voor het goede functioneren van de medezeggenschapscommissie is het van belang dat de medezeggenschapscommissie tijdig over alle informatie beschikt die zij voor het vervullen van haar taak nodig heeft. Het is dan ook noodzakelijk dat het hoofd van de diensteenheid die informatie tijdig verstrekt en wel op een zodanig tijdstip dat de medezeggenschapscommissie van die informatie gebruik kan maken bij het vervullen van haar taak. Op grond van dit artikel is het hoofd van de diensteenheid hiertoe verplicht. Tevens maakt het hoofd van de diensteenheid

de motieven, achtergronden en afwegingen van maatregelen die de diensteneid raken, aan de medezeggenschapscommissie kenbaar.

Artikel 29, eerste lid

Het hoofd van de diensteneid stelt de medezeggenschapscommissie in de gelegenheid binnen een redelijke termijn advies uit te brengen over voorgenomen maatregelen met betrekking tot de wijze waarop de arbeids- en dienstvoorwaarden en het algemeen personeelsbeleid bij de diensteneid worden toegepast, aangelegenheden op het gebied van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid, het woon- en leefklimaat, de organisatie en werkwijze en de technische en economische dienstuitvoering bij de diensteneid.

Uitgangspunt van het besluit is dat het overleg met de medezeggenschapscommissie wordt gevoerd met de intentie om over voorgenomen maatregelen overeenstemming te bereiken. De verantwoordelijkheid voor het vragen van advies over een voorgenomen maatregel ligt bij het bevoegd gezag. Als het hoofd van de diensteneid niet het bevoegde gezag is, wordt het overleg met de medezeggenschapscommissie gevoerd door het hoofd van de diensteneid namens het bevoegd gezag.

Artikel 29, tweede lid, onder a

Het gegeven dat de krijgsmacht in verband met haar taakstelling onder alle omstandigheden beschikbaar moet zijn, leidt tot zekere beperkingen van de medezeggenschap van het militair en burgerpersoneel van het ministerie van Defensie. In verband hiermee is medezeggenschap ten aanzien van bepaalde onderwerpen uitgesloten. Medezeggenschapscommissies kunnen geen advies uitbrengen over maatregelen die strekken tot het verzekeren van de personele vulling, de beschikbaarheid, de inzetbaarheid en het ongestoorde functioneren van de krijgsmacht. Voor een verantwoorde uitvoering van de taken van de krijgsmacht moet de personele vulling, de beschikbaarheid, de inzetbaarheid en het ongestoorde functioneren van de krijgsmacht steeds zijn gewaarborgd. Maatregelen die daarmee verband houden, ook als die gevolgen hebben voor de werkzaamheden van het personeel, hoeven niet ter advisering te worden voorgelegd aan medezeggenschapscommissies. Deze uitzondering kan naar haar aard niet duidelijk worden omschreven. De situaties waarin het gaat om het verzekeren van de personele vulling, de beschikbaarheid, de inzetbaarheid en het ongestoorde functioneren van de krijgsmacht zijn te verscheiden.

Artikel 29, tweede lid, onder b

Over aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand, met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd waarvan de

behandeling is voorbehouden aan het overleg met de Sectorcommissie Defensie, hoeven niet ter advisering aan medezeggenschapscommissies te worden voorgelegd.

Artikel 29, vierde lid

Het is mogelijk dat een voorgenomen maatregel waarover de medezeggenschapscommissie moet kunnen adviseren, uitsluitend gevolgen heeft voor militair personeel of voor burgerpersoneel. Bij het overleg over een dergelijke voorgenomen maatregel is in dat geval de opvatting van de leden van de medezeggenschapscommissie die tot de betreffende categorie personeel behoren, bepalend voor het door de medezeggenschapscommissie uit te brengen advies.

Artikel 30

In het besluit zijn regels opgenomen waaraan de adviesaanvraag moet voldoen. Een advies moet op een zodanig tijdstip worden gevraagd dat het van wezenlijke invloed kan zijn op de te treffen maatregel en bij het vragen van advies moeten de beweegredenen en de te verwachten gevolgen van de maatregel worden opgegeven. Als het hoofd van de diensteenheid of het bevoegd gezag zich niet met het advies van de medezeggenschapscommissie kan verenigen, vindt hernieuwd overleg plaats. Als het hoofd van de diensteenheid niet het bevoegd gezag is, wordt ook dit overleg gevoerd door het hoofd van de diensteenheid namens het bevoegd gezag.

Artikel 31

In dit artikel wordt het feitelijke instemmingsrecht van de medezeggenschapscommissie geregeld. Hierdoor wordt bewerkstelligd dat er zoveel mogelijk, gezamenlijk gedragen maatregelen tot stand komen. Het artikel geeft aan dat maatregelen door het hoofd van de diensteenheid slechts in overeenstemming met de medezeggenschapscommissie kunnen worden getroffen en nadat de commissie daarover ingevolge het gestelde in artikel 29, eerste lid heeft geadviseerd. In verband met de invoering van de spoedprocedure als bedoeld in artikel 37, is het tweede lid van artikel 30 (oud) - een voorgenomen maatregel (bijvoorbeeld een reorganisatieplan) kon uitgevoerd worden terwijl er nog geen overeenstemming was bereikt -, komen te vervallen. Daarmee is de gelijkwaardigheid van partijen op het niveau van de diensteenheid bepaald.

Artikel 32

In artikel 31 (oud) werd een onderscheid gemaakt tussen geschillen die betrekking hadden op de onderwerpen genoemd in artikel 27, eerste lid, onder a, b, c en d (oud) en de onderwerpen genoemd in artikel 27, eerste lid, onder e en f (oud). Een geschil over de eerste categorie wordt door het hoofd van de diensteenheid direct aanhangig gemaakt bij het college voor geschillen,

terwijl de geschillen over de tweede categorie door tussenkomst van de bevelhebber aanhangig moesten worden gemaakt. Teneinde meer gelijkwaardigheid te verkrijgen in de procedure tussen hoofd van de dienst eenheid en medezeggenschapscommissie zijn in de nieuwe opzet beide partijen bevoegd om het geschil met toelichting van de standpunten voor te leggen aan het college voor geschillen.

Artikel 33

Aan de medezeggenschap wordt een stimulerende taak toegekend met betrekking tot naleving van de bij het dienstonderdeel geldende voorschriften. De medezeggenschap heeft echter geen rechtsmiddelen om tegen het hoofd van de dienst eenheid op te treden indien deze toch anders handelt. Dat is anders indien de genoemde voorschriften zijn neergelegd in een regeling die op grond van artikel 25 (onderwerp van overleg) en artikel 29 (voorgenomen maatregelen) tot het advies of instemmingsrecht van de medezeggenschap behoren bijvoorbeeld overtredingen van voorschriften met betrekking tot zorg voor milieu of arbeidsomstandigheden. De medezeggenschapscommissie kan de nietigheid inroepen van het kennelijk genomen besluit af te wijken van bestaande regelgeving. Indien het een onderwerp betreft dat niet onder de eerder genoemde artikelen valt dan kan de medezeggenschap zijn stimulerende taak uitsluitend uitoefenen door gebruik te maken van het initiatiefrecht als bedoeld in artikel 27.

Artikel 34

In het eerste lid is bepaald dat een lid en een plaatsvervangend lid worden voorgedragen door de Secretaris-Generaal. Dit in verband met de aanpassing van de bestuursorganisatie en het vervallen van de bestuurslaag "bevelhebbers".

In het derde lid is de verplichting voor het college voor geschillen vervallen om jaarlijks een verslag uit te brengen. Het college voor geschillen wordt alleen verplicht tot het uitbrengen van een jaarverslag indien de minister van Defensie daartoe aanleiding ziet. Dit laat onverlet dat het college voor geschillen nog steeds een jaarverslag kan uitbrengen, maar dit geschiedt dan op basis van vrijwilligheid.

Artikel 35

Het tweede en derde lid van dit artikel zijn geherformuleerd. Hiermee wordt beoogd te benadrukken dat het doen van een bemiddelingsvoorstel behoort tot de taken van het college voor geschillen. Daarnaast wordt mogelijk gemaakt dat het college voor geschillen beide partijen in het geschil direct kan benaderen wanneer het college voor geschillen ruimte ziet voor een bemiddelingspoging. In het verleden moest een dergelijke poging via de bevelhebber lopen. Directe benadering van partijen met een bemiddelingspoging zal de snelheid van de procedure ten goede komen.

Artikel 36

Dit artikel beoogt de procedure met betrekking tot een interpretatiegeschil te vereenvoudigen. Zowel het hoofd van een dienst eenheid als de medezeggenschapscommissie kan een interpretatiegeschil direct voorleggen aan het college voor geschillen. Van het voorleggen van het geschil wordt melding gedaan het hoofd defensieonderdeel die uiteindelijk een besluit moet nemen naar aanleiding van het advies van het college voor geschillen.

Op grond van het tweede lid hebben ook belanghebbenden nu de mogelijkheid om direct een geschil voor te leggen aan het college. Het moet dan wel gaan over aangelegenheden inzake de kandidaatstelling en de verkiezing van de leden van de medezeggenschapscommissie. Onder belanghebbenden zijn in ieder geval begrepen: centrales van overheidspersoneel, de binnen de dienst eenheid werkzame personen, de betrokken medezeggenschapscommissie(s) en het betrokken hoofd van de dienst eenheid. Op grond van het derde lid wordt de taak c.q. verantwoordelijkheid voor het college voor geschillen ruimer ingevuld door invoering van een redelijkheidstoets. Dit betekent dat het college voor geschillen een meer inhoudelijke beoordeling van de redelijkheid van het voorgenomen besluit geeft. Het college voor geschillen gaat hierbij in op de vraag of een partij redelijkerwijs tot een beslissing heeft kunnen komen rekening houdende met bijvoorbeeld informatie, motieven, opvattingen, bezwaren etc.

Artikel 37

Sinds de inwerkingtreding van het besluit is gebleken dat er behoefte is aan een spoedprocedure waarin in een voorlopig oordeel over een geschil kan worden gevraagd. Een dergelijke voorziening kan tevens de kostbare beroepen bij de voorzieningenrechter terugdringen. Artikel 37 voorziet hierin.

In de spoedprocedure kunnen betrokken partijen een geschil waarmee een spoedeisend belang is gemoeid, voorleggen aan de voorzitter van het college voor geschillen. De voorzitter wijst vervolgens een lid van het college voor geschillen aan die het geschil behandelt. Dit lid geeft binnen een week nadat het geschil is behandeld een advies. Daarna neemt het hoofd defensieonderdeel naar aanleiding van het advies een voorlopige beslissing die voor het hoofd van de dienst eenheid bindend is. De medezeggenschapscommissie kan naar aanleiding van het besluit bezien in hoeverre zij prijs stelt op behandeling van het geschil door het voltallige college voor geschillen. Een dergelijk verzoek tot voortzetting van de procedure moet binnen een termijn van twee weken worden gedaan.

Als sluitstuk van de geschillenregeling staat nog beroep open bij de rechter. Dit laatste was al mogelijk aangezien in het verleden zowel de civiele - als de bestuursrechter zich bevoegd

hebben verklaard van een medezeggenschapsgeschil kennis te nemen. Tevens heeft de rechter bepaald, dat een besluit van een hoofd defensieonderdeel, een besluit is in de zin van artikel 8:1 Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit betekent dat een externe beroepsmogelijkheid openstaat voor partijen die niet akkoord gaan met het advies van het college voor geschillen. Aangezien een externe beroepsgang al in de wet is geregeld, kan dit niet nogmaals in het BMD geregeld worden. Wel wordt in het BMD een verplichte bezwaarprocedure geregeld, zoals bedoeld in hoofdstuk 6 - 7 van de Awb: in casu de geschillenregeling. Als aanvullende voorwaarde geldt dat de externe beroepsmogelijkheid alleen dan openstaat indien vooraf de bemiddeling van het college voor geschillen is ingeroepen. Met deze verplichte gang naar het college voor geschillen wordt beoogd het voeren van rechterlijke procedures zo veel mogelijk te voorkomen c.q. te beperken.

Artikel 38

Gelet op de omvang van de wijzigingen wordt het besluit uit 1999 ingetrokken en een nieuw besluit vastgesteld. Hiermee is tevens de regeling voorzieningen medezeggenschap vervallen.